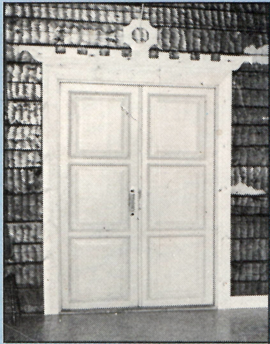
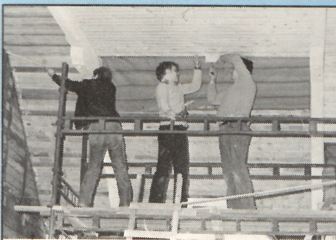


Antero-Vipunen.

LAIHIAN NUORISOSEURAN SEURALEHTI N:o 1/1982



Salin katon ponttaustalkoissa Markku Ranto, Olli Hietala ja Erkki Karjala keväällä 1982.



Ponttilautaa tarvittiin muuallakin kuin salissa, mm. eteisen ja kanslian seinäpinnoilla.



Ns-liikkeen 100-vuotisjuhlien seminaariyleisöä keväällä 1982. Keskustelutuokiossa Erkki Liukku, Paavo Kaleva, Jorma Panu, Ritva Potka ja Eira Ala.

"Ei sanat salahan joua. Eikä luottehet lovehen."

Kalevala.

AJATUKSIA JUHLAVUONNA 1982

SANTERI ALKIO ON SANONUT:

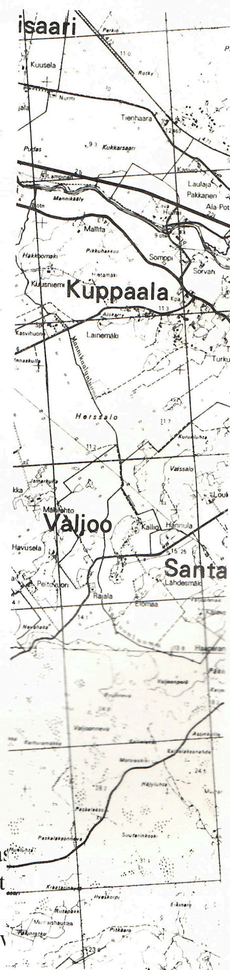
Maaseutu on kansalliselämän sydän. Sen tulee elää ja voida hyvin, että kansa eläisi ja voisi hyvin. Koko kaupunkielämä tilapäisine lakeineen on vain välimuoto historiallisessa kehityskulussa.

Ilkka 9.8.1906

Helinä Eskola



Kuva: E.Mäki



Puheenjohtajan osa on raskas. Vastuu painaa. Niin kuin nytkin tämän 100-vuotisjuhlajulkaisun, Antero Vipusen, työstämisessä, esipuheen kirjoittamisessa.

Koska en mielestäni mikään mestarikirjoittaja ole, vastuu painaa kahta ankarammin. Siksi esitän vain seuraavan luettelon.

JOS MINULLA OLISI

— inhimillisyyttä
— ideointivalmiutta
— kyky tulla toimeen kaikissa tilanteissa
— kyky vetää sankat joukot ihmisiä mukaan
— karismaattisuutta
— valmiutta joka lähtöön
— taito täyttää sen sadat byrokratian vaatimat planketit
— herkkä nenä ajan aatteen virtauksia haistamaan
— voimaa kantaa 3000 litran lämminvesivaraaja
— taito leikata sirpillä
— halu korjata pulun kakat nuorisoseuran tornista
— taito laskea etukäteen yhteen avustuksien summat
— kyky tehdä innostava esityslista
— kyky olla näyttämättä pettymystä päätösvallattoma
— kyky olla ennakkoluuloton ajatuksissa, sanoissa ja t
— uskoa taloudellisen tilan paranemiseen
— uskoa märkien koivuhalkojen ja purkutalojen riittäv
— taito olla välittämättä arvostelusta
— taito hyväksyä enemmistön päätös
— rohkeutta toimia oman mielen mukaan
— kyky nähdä kaiken tarkoitus epäonnen hetkellä
— kyky iloita vähästä
— kyky antaa tukea ja kannustusta
— kyky olla aina iloinen
— taito esittää asiat myönteisessä hengessä
— kyky nähdä asiat oikeissa suhteissa

MINÄKIN OLISIN HYVÄ PUHEENJOHTAJA

Antero Vipunen:

Laihian NS	lehti n:o 1/1982 100-vuotisjuhlajulkaisu
Julkaisija:	Laihian Nuorisoseura ry
Päätoimittajat:	Helinä Eskola ja Jorma Panu
Toimituskunta	Eira Ala, Olli Ala, Aino Hannuksela, Eija Kareno, Bertta Kjellman, Olavi Kjellman, Ritva Potka ja Arja Tammela
Taitto:	Jorma Panu ja Juhani Hietakangas
Kansikuva:	Laihian Kunnan kokoelmat/E.Luoma Pienet kansikuvat/E.Mäki
Valokuvat:	Laihian Nuorisoseuran ja yksityiset arkistot
Paino:	Jakkulan Painotuote
Myyntihinta:	10 mk/kpl
Ilmoitukset:	Helinä Eskola, «Itu» Eskola, Marketta Korpela, Seppo Luhtala, Jorma Panu, Markku Ranto ja «Allu» Tammela

Laihian Ns:n toiminta-alueeseen kuuluvat Kirkonkylä, Ratikylä, Maunula, Ratikylän- ja Maunulanmäet, Alhonloukko, Vedenoja, Perälä, Suorttila, Kumaala, Lyyskilä, Santaloukko, Valjoo, Kuppaala ja osa Käyppälästä ja Hulmista.



Laihian NS:n johtokunta 1982
Helinä Eskola (Pj)
«Itu» Eskola
Kristiina Hakko
Kaija Havusela
Olli Hietala (varapj)
«Siru» Kalliomaa
Erkki Karjala
Tuija Knuutti
Seppo Luhtala
Jorma Panu (siht)
Elina Potka
Markku Ranto (rah.hoit.)
«Allu» Tammela

Laihian NS:n johtokunta 1983
Helinä Eskola (pj)
«Itu» Eskola
Juhani Hietakangas
Olli Hietala
«Siru» Kalliomaa
Erkki Karjala
Marketta Korpela
Maire Pussinen
Asko Pöyry
Markku Ranto
Esa Similä
«Allu» Tammela
Jorma Panu (siht.)

Kuka oli Juho Hietanen?



Juho Hietanen. — SNL:n kok.

Kokouspaikoissa ei huvitus ensi tilassa saa olla päätarkoituksena, vaan siellä tulee keskustella viihdytyksen asioista, pitää esitelmiä isänmaallisista aineista, harjoittaa laulantoa ja lausuntoa ja päättää puheenjohtajan esittämistä asioista ja lopuksi, jos sopivaa tilaisuutta on huvituksiin. Koettaa, niin paljon kuin mahdollista on, säilyttää huveissa kansan omia tapoja.

Juho Hietanen syntyi Laihialla 23.10.1860 varakkaan laihialaisen talollisen Mikko Hietasen poikana. Mikko Hietanen oli valistunut mies, joka piti tärkeänä kouluttaa poikansa. Juho aloitti jo seitsemänvuotiaana Antti Tarkkasen yksityisen kansakoulun ja jatkoi opintojaan Vaasan ruotsinkielisessä lyseossa, koska suomenkielistä oppikoulua ei ollut lähellä. Vaasassa Juho Hietanen joutui taistelemaan ruotsalaisuusliikettä vastaan ja omaksui innokkaasti suomalaisen kansallisuusaatteen. Hän luki koulukirjojen lisäksi paljon, varsinkin J.V.Snellmanin kirjoitukset tekivät häneen vaikutuksen.

Loma-aikansa Juho vietti kotonaan Laihialla. Juhoa kuten paikallista nimismiestäkin askarruttivat laihialaisen nuorison huonot tavat, tappeleminen, juopottelu, yöjuoksu. Nimismies koetti parantaa nuorison tapoja kasakanpampun avulla, Juho puolestaan uskoi nuorison koulutuksen ja itsekasvatuksen tehoon ja siihen, että kaikilla on oikeus sivistykseen. «Mutta halvimmalla päivätyöläisellä on yhtä hyvin oikeus tulla tunnustetuksi sivistyneeksi kuin korkea-arvoisella valtiomiehelläkin, kun hän vain on oivaltanut oman asemansa yhteiskunnassa», toteaa Hietanen eräässä kirjoituksessaan.

Juho Hietasen lukuharrastus ja yhteiskunnallisten asioiden tarkkailu johtivat pian siihen, että hän alkoi itsekin kirjoitella vasta perustettuun «Vaasan Lehteen» artikkeleita, joissa käsitteli mm. Laihian koulukysymystä, maanviljelystä, asevelvollisuutta ja nuorison tapoja. Kirjoituksissaan hän hyökkäsi ankarasti Laihian «vanhoillaolijoita» vastaan ja teki uudistusehdotuksia. Maaliskuun 3. ja 7. päivinä Vaasan Lehdissä ilmestyi hänen kaksiosainen kirjoituksensa «Tavoista», missä hän esitti huolestumisensa siitä, että tavat olivat huonontuneet ja se uhkasi koko maan tulevaisuutta. Tässä kirjoituksessa Juho Hietanen tekee ehdotuksen nuorisoyhdistysten perustamisesta: «On kuitenkin melkein mahdotonta yksinäisen henkilön ruveta seuraa-

Teksti: EIJA KARENO

maan siveellisiä tapoja, jonka vuoksi jonkullaiset yhdistykset ovat ihan välttämättömiä. Ehkäpä Suomen nuorisossa vielä on isäimme uljas henki ja he keskenään luopuvat kaikista entisyyden huonoista puolista ja yksistä käsin yhdistyvät aikaansa seuraamaan... Yhdistyksen tarkoituksena on edistää kaikkea tosikansallista sivistystä, parantaa kansan tapoja ja aineellisuuden tilaa. Välttämätöntä on että yhdistys kokoontuu vuosittain tarpeen mukaan ja toimeenpanee nuorisolle sivistäviä huveja entisten kisojen sijaan.»

Ei ole varmaa tietoa siitä, onko nuorisoyhdistys-ajatus Hietasen oma keksintö, vai oliko hän kuullut tällaisista yhdistyksistä muualta. Samoihin aikoihin kun Hietasen kirjoitukset ilmestyivät Vaasan Lehdissä, alkoi Matti Sippola puuhata nuorukaisyhdistystä Kauhavalla, ja siellä perustettiin Suomen ensimmäinen nuorisoseura juhannuksena 1881. Juho Hietanen kuitenkin esitti ensimmäisenä nuorisoyhdistys-ajatuksen julkisessa sanassa. Laihialla, Isonkylän koululla oli 30.7.1882 kokous, jossa Hietanen piti esitelmän nuorisoyhdistyksen tarpeellisuudesta, ja lyhyen keskustelun jälkeen perustettiin Laihian nuorisoyhdistys. Esimieheksi valittiin Juho Hietanen ja varaesimieheksi Santeri Alkio. Hietanen kuitenkin pyysi eron esimiehen paikalta jo juhannuksena 1883. Kun v. 1882 perustettiin Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseura, Hietanen toimi aluksi innokkaasti mukana, mutta vetäytyi toiminnasta vuosien 1886—7 vaihteessa.

Päästyään ylioppilaaksi v. 1882 Juho Hietanen aloitti opiskelun teologisessa tiedekunnassa Helsingin yliopistossa, mutta ei monilta harrastuksiltaan ehtinyt hoitaa opintojaan eikä suorittanut mitään yliopistollista tutkintoa. Perhettä Hietanen arvosti suuresti: «Perhe-elämä, sen suhteet ja sen pyhänä pitäminen on juuri koko kansan perustus pylväs.» Itse hän ei koskaan solminut avioliittoa. Kaikkein surullisinta on se, että alkoholismista tuli Hietaselle vaikea ongelma. Jaakko Nummisen tutkimusten mukaan Juho Hietanen kuoli väkijuomien aiheuttaman ankaran keuhkokuumeen uhrina. Toinen tieto kertoo, että eläintarhan karhu puri Hietasta käteen, eikä hän hoidattanut vammaa, joka siksi aiheutti hänen kuolemansa. Juho Hietanen kuoli Helsingissä 23.5.1910 ja haudattiin Malmin hautausmaan rivihautaan. Jälkeenpäin Suomen nuorisoseurat ovat pystyttäneet hänen haudalleen muistokiven. Juho Hietasella oli paljon ihanteita, joita hän ei pystynyt omassa elämässään toteuttamaan. Tämä ei kuitenkaan vähennä hänen arvoaan, sillä onhan ihmisen elämä lyhyt, mutta hänen hyvät ajatuksensa elävät ikuisesti.

Lähteet:

Alkio, Santeri: Juho Hietanen ja nuorisoliike I-III (Pyrkijä 5,7,16/1911)
Eteläpohjalaisia elämänkertoja I
Hietanen: Muistelma nuorisoliikkeen herätysajoilta (SNL:n albumi I)
Numminen:
Suomen nuorisoliikkeen historia I
Ripsaluoma: Juho Hietanen (Nuorten joulukirja 1928)

LAIHIAN NS:N TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 1983

Yleistä:

Tavoitteet:
Seuran tavoitteena on herättää ja pitää vireillä kansassa ja varsinkin nuorisossa harrastusta itsekasvatukseen sekä määrätietoiseen toimintaan kotiseudun, isänmaan ja ihmiskunnan hyväksi. Lisäksi kiinnitetään huomiota atteelliseen kasvatukseen ja nuorisoseuran rooliin yhteiskunnassa ja Laihialla.
Seuran tulee aikaansa seuraten ja ajan ehdoilla toimien hyvää perinnettä unohtamatta «tutustuttaa jäseniään ja ympäristöään ajan suuriin kysymyksiin, jotka kukin alallaan asettavat vanhat piintyneet ennakkoluuloiset katsantokannat kritiikin alaisiksi».

Nuorisoseurojen kokoustoiminta



Kuukausikokouksien ohjelma: 1) Yhteislaulua, 2) Avauspuhe, 3) Juoksevat asiat, 4) Esitelmä, 5) Keskustelu, 6) Kirjaselostus, 7) Seuralehti, siis Laihialla Antero Vipunen ja 8) Leikkejä, mikä tarkoitti piirileikkejä. Lisäksi saattoi olla lauluharjoitukset, kerrontakilpailut tai sananlaskukeskustelut.

Vaasan Lehdessä kevättalvella v. 1881 julkaisemassaan kirjoituksessa, joka antoi sysäyksen ensimmäisten nuorisoseurojen perustamiseen Etelä-Pohjanmaalla, Juho Hietanen korostaa voimakkaasti sellaisten nuorison yhdistysten perustamisen tarpeellisuutta, jotka edistäisivät kansallista sivistystä sekä parantaisivat kansan tapoja. Kirjoittaja ei käsittele varsinaisesti esittelemiensä yhdistysten toiminnan yksityiskohtia, vaan mainitsee vain ohjelmallisesti, että yhdistys järjestää nuorisolle sivistäviä huveja entisten kisojen sijaan, sekä panee toimeen kokouksia, joissa keskustellaan yhdistyksen asioista, pidetään esitelmiä isänmaallisista aiheista sekä harjoitetaan laulua ja lausuntaa ja sikäli kuin on mahdollisuutta huvituksiin, koetetaan säilyttää kansan omia tapoja. Lisäksi nuorison yhdistysten tulisi toimia «ytimenä kansallistunnettamme kohottavien yleisten kansanjuhlien toimeenpanemisessa.»

Hietasen kirjoituksen jälkeen perustettiin nuorisoseura ensiksi Kauhavalle juhannuksena v. 1881 ja sitten Laihialle heinäkuun 30. päivänä 1882. Laihian nuorisoseuran puheenjohtajaksi valittiin Juho Hietanen ja sihteeriksi silloinen kauppiaanpoika Aleks. Filander, jonka nuorisoliikkeet historia tuntee Santeri Alkiona.

Kumpikaan näistä ensimmäisistä nuorisoseuroista ei elänyt pitkäikäiseksi. Nuorten pyrkimykset osoittautuivat vanhoillaan elämiseen tottuneen maaseudun asujamiston ajatusmaailmaan sopeutumattomiksi. Vanhoillisuus nousi nuorisoa vastaan. Muistellessaan Laihian nuorisoyhdistyksen aikoja kymmenkunta vuotta myöhemmin Santeri Alkio kirjoitti, että kesällä 1883, kun seuran toiminnassa mukana olleet opiskelijat palasivat Helsingistä, yritettiin puhaltaa tulta yhdistyksen toimintaan. «Mutta niinkuin hiillos, joka puhallettaessa hiukan hehkuu taas kohta sammuakseen, sammui Laihian Nuorisoyhdistys. Yleinen mielipide tappoi sen».

Nuorisoseuratoiminta jatkui Laihialla tämän jälkeen Raittiusseuran toiminnan yhteydessä vuoteen 1892, jolloin täällä perustettiin nuorisoseura uudelleen. Tämän seuran puheenjohtajaksi valittiin Santeri Alkio.

Santeri Alkion **Nuorisoseurakirja** ilmestyi 1905. Tekijä sanoo alkulauseessa, että vuosien kuluessa on usein kaivattu kirjaa, jossa nuorisoseuratyöstä tehtäisiin laajemmin selkoa. Kun tekijää oli kehoitettu kirjoittamaan tällainen kirja, oli hän kerännyt I osaan pääasiassa käytännöllistä nuorisoseuratyötä koskettelevia kirjoituksia. Tähän kirjaan sisältyykin sitten kymmenkunta sivua käsittävä luku **Nuorisoseuran kokous,** johon kirjoittaja oli koonnut Laihian toisen nuorisoseuran johtotehtävissä keräämänsä kokemukset.

Kirjoittaja huomauttaa heti aluksi, että kaikista nuorisoseurojen toimintamuodoista pidetään tärkeimpänä keskustelukokouksia, ja määrittelee keskustelukokouksen olevan se tilaisuus, jossa nuorisoseuran jäsen istuu

Teksti: PAAVO ALKIO

Laihian Nuorisoseuran 40-vuotisjuhlista otettu kuva seuran puheenjohtajista ja sihteereistä.
Takarivissä vasemmalta oikealle: Eelis Hollo, Aleksi Louko, ?, Augusti Kangasmaa, Mikko Tuokko, Viljami Louko, Uuno Ylipoti ja Paavo Keto.
Keskirivissä vasemmalta oikealle: Pauli Ristiluoma, Augusti Mukari, Eero Somppi, Mikko Eskola, Hugo Keto, J.Helpinen ja Ilmari Keto.
Edessä istumassa vasemmalta lukien: Aino Hannuksela, Kaarina Nurmela, Korvi Ristiluoma, Vieno Vainio, Liisa Hannuksela, Saima Hollo, Rauha Potka, Seeli Virtanen.
Kuva: Laihian Ns:n arkisto

opettamassa ja oppimassa, ottamassa vastaan niitä vaikutelmia, jotka synnyttävät hänessä itsekasvatusharrastusta, ja antamassa toisille vaikutelmia, jotka voivat antaa näille samanlaisia vaikutelmia.

Kirjoittaja toteaa, että suunnitelman tekeminen tällaisen kokouksen aikaansaamiseksi on helppoa, mutta suunnitelman toteuttaminen tuottaa vaikeuksia. Alkio korosti, että kokousten ohjelmissa tulee olla riittävästi vaihtelua, että ohjelman tulee olla hyvin valmistettu, että ohjelma ei saa olla jäsenistön ajatuspiirin ylä- tai alapuolella ja että kokous ei saa olla tuiman virallinen, koska kaikki tällaiset seikat vaikuttavat kokouksen onnistumiseen.

Alkio esittää kirjassaan luettelon kuukausikokouksien ohjelmanumeroista, joka on seuraava: 1) Yhteislaulua, 2) Avauspuhe, 3) Juoksevat asiat, 4) Esitelmä, 5) Keskustelu, 6) Kirjaselostus, 7) Seuralehti, siis Laihialla Antero Vipunen, ja 8) Leikkejä, mikä tarkoitti piirileikkejä. — Lisäksi hän mainitsee vielä lauluharjoitukset, kerrontakilpailut ja sananlaskukeskustelut, mutta huomauttaa, että ohjelma on siksi laaja, että sitä ei voida yleensä kokonaisuudessaan toteuttaa yhdessä kokouksessa.

Muistissani on jo hämärtyviä muistoja Laihian nuorisoseuran kokouksista noin vuoden 1918 jälkeiseltä ajalta, ja niiden ohjelma noudatteli suurin piirtein mainittua luetteloa.

1) Yhteislaulu oli reipas avaus, ja siihen aikaan jäsenet osasivat hämmästyttävän määrän isänmaallisia ja aattellisia, ja myös kevyempiä lauluja. Alkio puhuu erityisestä laulunjohtajasta, mutta muistamani mukaan sellaista ei noina aikoina enää ollut.

2) Avauspuheen piti seuran puheenjohtaja tai, jollei hän voinut olla saapuvilla, joku hänen määräämänsä henkilö. Puhe oli lyhyt tervetuliaispuhe, jossa puhuja voi käsitellä jotakin seuran toiminnan kannalta tärkeää asiaa.

3) Juoksevat asiat olivat seuran toimintaan liittyviä asioita, joita johtokunta oli käsitellyt edeltäpäin ja päättänyt jättää kokouksen käsiteltäviksi.

4) Esitelmä oli tärkeä ohjelmanumero. Esitelmän pitäjän oli alkuaikoina edeltäpäin valinnut johtokunta, mutta myöhemmin valinnan suoritti kuukausikokous seuraavaa kokousta varten. Ohjelmanumero oli nuorisoseuran kasvatustehtävän kannalta tärkeä: sen tehtävänä oli totuttaa jäsenet esittämään ajatuksensa jostakin asiasta yhtenäisesti ja mielipiteensä mahdollisimman täydellisesti perustellen. — Tämä tuo mieleeni erään muiston. Vuosikymmeniä myöhemmin täällä pidettiin jokin maakunnallinen kokous, jonka aihetta en enää muista. Kokouksen väliajalla eräs maakunnan mies ihmetteli, kuinka kokouksessa puheenvuoroja käyttäneet laihialaiset «olivat kaikki puhujia», kykenivät esittämään ajatuksensa selvästi ja täysin perustellen. Hänelle mainittiin selitykseksi, että puheenvuorojen käyttäjät olivat kaikki Laihian nuorisoseuran kasvatteja.

5) Esitelmän jälkeen yleensä aina keskusteltiin, ja tämä lienee ollutkin näiden kokousten tärkein anti. Esitelmää voitiin arvostella, mutta siinä opittiin noudattamaan asiallisia muotoja, niin että arvostelu ei muodostunut esitelmän moittimiseksi. Esitelmöitsijän mielipiteiden vastustaminen oli tietenkin sallittua.

6) Kirjaselostus. Tämä oli nuorisoseuratyön sivistystehtävän kannalta toinen tärkeä ja sekä selostajaa että kuulijakuntaa kasvattava ohjelmanumero. Esittäjä oli tavallisesti valittu edellisessä kokouksessa, mutta esiteltävän kirjan valitsi selostaja itse. Myös selostuksen jälkeen voitiin keskustella.

7) Antero Vipusen lukeminen. Jos lehdessä oli vain harvoja kirjoituksia, se luettiin kokonaan kokousten viimeisenä ohjelmanumerona. Jos kirjoituksia oli runsaasti, joitakin kirjoituksia voitiin lukea jo aikaisemmin kokouksen kuluessa. Myös lukemisen jälkeen voitiin keskustella. Antero Vipusella oli oma toimituskunta, jota silloin tällöin täydennettiin. Toimittajat kirjoittivat lehteen itse ja tarpeen tullen hankkivat kirjoituksia toimituksen ulkopuolelta.

Noina entisinä aikoina kokouksissa oli tietenkin väliaika, jolloin tarjoiluhuoneessa oli saatavana kahvia ja teetä. Usein salissa alkanut keskustelu jatkui kahvipöydissä vähemmän muodollisena ja usein myös antoisampana kuin kokoushuoneessa, koska puheenvuoroja ei tarvinnut pyytää ja kahvi tai tee kirvoitti kielet.

Väliajan jälkeen seurasi sitten kokouksen viimeinen ohjelmanumero 8) leikkejä, eli siis piirileikkejä.

Vaikka suuri osa minun mieleeni jääneiden kuukausikokousten osanottajista osasi tanssia ja vaikka nuorisoseuran järjestämissä yleisötilaisuuksissa tanssittiin tunnin aika, oli kokouksissa säilynyt tapa, että niissä ei tanssittu. Tämän tavan noudattaminen oli sinänsä selvä asia; en voi muistaa, että piirileikkejä, joissa musiikkina oli osanottajien laulu, olisi koskaan pidetty lapsellisina.

Kun nyt vuosikymmenten jälkeen ajattelen noita Laihian Nuorisoseuran kuukausikokouksia minusta tuntuu, että niillä oli melkoisen tärkeä osuus meidän silloisten nuorten luonteenkasvatuksessa.

Olemme kiitollisuudenvelassa Nuorisoseuralle.

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

Tavoitteidensa toteuttamiseksi seura
- toteuttaa ja edistää tiedotus- ja valistustyötä
- järjestää kulttuuritilaisuuksia, luento- ja keskustelutilaisuuksia sekä harrastus- ja virkistystoimintaa
- herättää mielenkiintoa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja edistää yhteistoimintaa
- **ohjaa** terveiden ja raittiiden elämäntapojen omaksumiseen sekä **hyvään käyttäytymiseen**
- muodostaa eri harrastusalojen rekisteröimättömiä kerhoja ja varhaisnuoriso-osastoja (Kalevan Nuoret)
- harjoittaa julkaisu-, neuvonta- ja muuta vastaavanlaista palvelutoimintaa
- toimii muillakin vastaavilla tavoilla seuran tarkoituksen toteuttamiseksi

KANSALLISROMANTTISEN NS-TALON



Laihian Ns:n talossa on erikoista:
- se, että se on hirsisalvosrakennus
- se on jugend-talo
- se on kansallisromanttinen
- siinä on torni, jossa on luhti tunnelma
- se on hyvin säilynyt
- sen on suunnitellut arkkitehti Bertel Strömmer

— ja siinä se oli sitte se «pirunkirkko»

Kuva: Laihian Ns:n arkisto

Talon vaiheista

Ensimmäinen oma talo Laihian Nuorisoseuralle rakennettiin vuonna 1898 nykyisen talon paikalle. Sitä laajennettiin vaasalaisen arkkitehti Stenforsin piirustusten mukaan vuonna 1906. Tämä talo paloi vuonna 1913. Arkkitehti Stenforsin seurantalon laajennuspiirustukset ovat nähtävillä nuorisoseurantalon ravintolan seinällä.

Uusi ja nykyinen nuorisoseurantalo vihittiin tarkoitukseensa vuoden 1915 lopulla. Talon suunnittelusta oli järjestetty arkkitehtuurikilpailu, jonka voittajaksi selviytyi tamperelainen arkkitehti Bertel Strömmer. Tuomaristo oli ollut erityisen ihastunut piirustusten torni-ideaan, mikä toi mieleen pohjalaisen luhtiperinteen. Talosta tuli jykevä, piilutetuista hirsistä veistetty, pohjalaista talonrakennusperinnettä noudattava, kansallisromanttinen rakennus, jossa on näköalatorni. Talvipakkasilla taloa lämmitettiin pulämmitteisillä kamiinoilla. Osa alkuperäispiirroksista on tuhoutunut arkkitehtitoimiston arkiston palon yhteydessä, mutta osa on vielä tallella. Näiden arkkitehti Strömmerin alkuperäispiirrosten kopiot ovat nähtävillä nuorisoseuran talon kanslian seinillä sekä salissa.

1960-luvulla hirsiseinät peitettiin lastulevyllä, rakennettiin yleisö-WC tilat talon sisälle, pukuhuoneet ja saunatilat näyttämön alle sekä asennettiin lämpökeskus ja keskuslämmitysjärjestelmä, joka käytti lämmönlähteenä öljyä. Muutostyöt suunnitteli arkkitehtitoimisto Bertel Strömmerin puolesta Gunnar Strömmer, Bertel Strömmerin poika. Myös sali laajennettiin nykyiseen kokoonsa. 1970-luvulla talo sai paanukaton tilalle nykyisen pitävän peltikattonsa ja uuden punamultamaalin.

Entisöinnin aika

Ensimmäisen kerran myönsi valtio Laihian Nuorisoseuran talon peruskorjaukseen ja entisöintiin avustusta vuonna 1979 30 000 mk. Avustuksen myönsi opetusministeriö ja suunnitteluun oli alusta lähtien kytkettynä museoviraston rakennushistorian osaston asiantuntija. Myöhemmin myös Laihian kunta on tullut työtä tukemaan, ensimmäisen kerran vuonna 1981 10 000 mk:n avustuksella. Peruskorjaus aloitettiin syksyllä 1980. Kiireisimpinä kohteina olivat aluksi yleisö-WC tilat sekä keskuslämmityksen eräät uudistustyöt. Siirryttiin uudestaan kotimaiseen, uudistuvaan polttoaineeseen.

Opetusministeriölle tehty entisöintisuunnitelma antaa vain karkeat yleispuitteet toteutukselle. Suunnitelmaa tarkentamaan ja toteutusta valvomaan saatiin asiantuntijaksi arkkitehti Anna-Maija Salo. Alusta lähtien oli selvää se, että työ, johon nyt ryhdytään, tulee kestämään useita vuosia, se tulee vaatimaan sovittelua ja asiantuntemusta ja se tulee vaatimaan paljon rahaa. Vanhan arvokkaan rakennuksen oma alkuperäinen ilme täytyy palauttaa ja uudet ratkaisut tulee sovittaa käsityönä sen sanelemiin ehtoihin.

Työn luonteesta sanoo Anna-Maija Salo seuraavaa:

Laihian nuorisoseuran entisöintityö on ollut erittäin mieluisaa monesta syystä. Ensiksikin: on tullut nuoruus mieleen, kuten sanotaan. Olenhan minäkin täällä aikoinani tansseissa käynyt. Toiseksi: vanhojen, kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistäminen on vuosien varrella uuden suunnittelun ohella kuulunut työkenttääni. Tähän sarjaan liittyi nyt Laihian nuorisoseura uutena opettavaisena ja mielenkiintoisena kohteena. Kolmanneksi: pohjalaisena tunnen erityistä lukkarinrakkautta upeita

pohjalaisia rakennuksia kohtaan. Niissä kaikissa, mukaanluettuina talonpoikaistalot ja tällaiset julkisemmat kuten tämäkin, elää vahvana vankka pohjalainen maahenki. Tuntee menneiden polvien läsnäolon ja näkee heidän kättensä jäljen. Laihialaiset voivat olla ylpeitä nuorisoseurantalostaan. Se, että talo alkujaan suunniteltiin huolella ja tehtiin hyvin, osoittaa kulttuurin korkeaa tasoa, niinkuin rintapitäjältä odottaa sopiikin. Ja kulttuurin taso on säilynyt, talo on pidetty kunnossa kunkin ajan käsitysten mukaisella tavalla. Meidän ajallemme on ominaista vanhojen arvojen palauttaminen kunniaan. On siis hyvin ajanmukaista nyt juuri entistää tätä vanhaa, arvokasta ja rakennustaiteellisesti korkeatasoista rakennusta. Uskon, että muillakin kuin nuorisoseuralaisilla tulee olemaan tulevaisuudessa käyttöä rakennukselle. Vapaa-ajan tiloja tarvitaan. Nuorisoseuran keskeinen sijainti kunnassa tekee sen monipuolisen käytön mahdolliseksi. Toivottavasti kunta huomaa, että talo tarjoaa monia käyttämättömiä mahdollisuuksia.

TÄHÄN MENNESSÄ ON LAIHIAN NUORISOSEURAN ENTISÖINTITYÖSSÄ TEHTY SEURAAVAT VAIHEET:

— syksyllä ja talvella 1980
- ulkorakennuksen katon korjaus
- yleisö-WC tilojen kunnostus
- paisuntasäiliön uusiminen
- vuotavien lämpöpattereiden ja putkien uusiminen
- ravintolan ja eteisen hirsiseinien paljastus

— keväällä 1981
- ravintolan ja eteisen hirsiseinien vioittuneiden osien korjaus ja entisöinti
- salin hirsiseinien paljastus, korjaus ja entisöinti
- ravintolan, eteisen ja salin kattojen ponttauksen uusiminen ja entisöinti
- profiloitujen listoitusten, peiliovien jne. uusiminen
- sähkötyöt
- salin lattian hionta ja lakkaus
- maalaustyöt

— syksyllä 1981
- ikkunoiden tilkitys ja kunnostus

— keväällä 1982
- näyttämön valaistuksen uusinta
- lavasteiden kunnostus

SYKSYLLÄ 1982 TEHDÄÄN

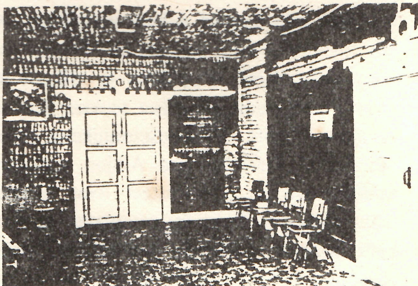
- asennetaan lämminvesivaraaja
- uusitaan näyttämön lattia
- kellariin rakennetaan tuulikaappi
- puhdistetaan torni

VIELÄ TULEE TEHDÄ SEURAAVINA VUOSINA:

- entisöidä talo sisältä mahdollisimman täydellisesti. Mm. eteisen ja ravintolan lattiat (otaksuttavasti myös lämmöneristettävä).
- peruskorjattava ja kunnostettava pesutilat ja pukuhuoneet näyttämön alla
- kunnostettava näyttämö valmiiksi (panelointi).
- maalattava ulkokatto
- torniosa kunnostettava (lämmöneristys) esim. elokuvahuoneeksi tms. toimitiloiksi.
- varauduttava salin lattian uusimiseen
- varauduttava rakentamaan vahtimestarille erillinen asuntorakennus, jossa nykyajan vaatimuksia vastaavat tilat (voisi tulla kysymykseen esim. vanhan talon siirtäminen ja kunnostus vahtimestarin asunnoksi, rakennus voisi palvella myös viereisen urheilualueen huoltotiloina monikäyttöperiaatteella, kunhan tilat alunpitäen suunnitellaan ko. tarpeiden mukaan.

Laihian nuorisoseura kiittää kaikkia remontti- ja entisöintityössä mukana olleita ja sen mahdollistaneita. Erityiset kiitoksemme esitämme työn suorittaneille kirvesmiehille Hannu Panulle, Toivo Lemiselle ja Jouko Lehtoselle sekä maalausentisöintiä vetäneille Jouko Lemmetille ja Jussi Väinölälle, koska ilman heidän ammattitaitoaan emme olisi saaneet aikaan näin tasokasta lopputulosta.

Samanlaiset erityiskiitokset esitämme työtä valvoneelle arkkitehti Anna-Maija Salolle sekä kaikkeen mukaan ehtineelle vahtimestaripariskunnallemme Matti ja Hilkka Raiviolle, kun samalla esitämme toivomuksen, että yhteistyö jatkuisi tulevinakin vuosina.



Laihian Ns:n ravintolaa tammi-helmikuulla 1981. Hirsiseinien vioittuneet kohdat on jo piiluttu. Listat valmiina, katto hiottu, mutta ei vielä maalattu.
Kuva: E.Mäki

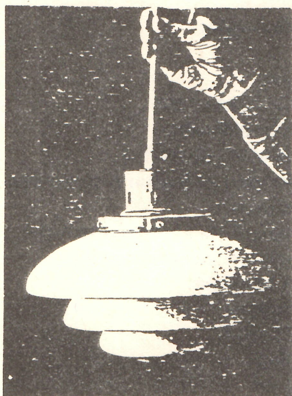
Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

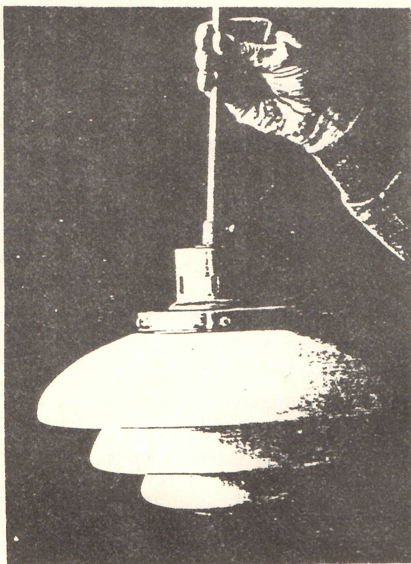
Toimintamuodot:

Painopisteet:
— remontin jatkaminen
— jäsenistön aktivointi
— juhla- ja ohjelmatoiminta
— **tasokkaiden ohjelmaryhmien synnyttäminen**
— julkaisutoiminnan vakiinnuttaminen
— **keskustelun vireyttäminen**
— varojen hankinta
- oma rahoitus
- vireä kökkätyö
- lahjoitukset
- avustukset

Koulun ja nuorisoliikkeen kasvatustavoitteet

Teksti: Lauri Tammisto Kuvat: Erkki Mäki







S.Alkio
on
sanonut

Tietämättömyyden vallitessa anastavat keinottelijat kansan valtikan ja hallitsevat.

Ilkka 17.9.1912

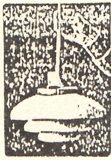
Kasvatusoppi on kautta aikojen pyrkinyt määrittelemään täsmällisesti sen, millaiseksi nuori ihminen tulisi kasvattaa eli siis hahmottelemaan ihanneihmisen kuvan. Erilaisilla toimenpiteillä on pyritty vaikuttamaan ihmisen kehitykseen siten, että lopputulos olisi mahdollisimman lähellä tavoitteeksi asetettua ihannetta. Suomen kansakoulun isä Uuno Cygnaeus puhui sydämen, käden ja pään kasvattamisesta. Sydämen kasvatuksella hän tarkoitti ihmisen luonteen hyvien ominaisuuksien voimistamista ja kielteisten ominaisuuksien määräysvallan vähentämistä, käden taitojen merkityksen korostajana hän oli lähinnä työkoulupedagogi ja pään kasvatus hänen mukaansa oli koulun tehtäviin läheisesti kuuluvan tiedon jakamista.

Voimassa oleva lainsäädäntö määrittelee koulun tehtäväksi kasvattaa oppilaat siveellisyyteen ja hyviin tapoihin sekä antaa heille elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Opetussuunnitelma näyttelee koulun arkipäivän työssä suurta osaa siitäkin huolimatta, että se on käytännössä kirja. Peruskoulun yleiset koulukasvatuksen tavoitteet määritellään Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietinnön osassa I ja oppiainekohtaiset tavoitteet saman komitean. mietinnössä II. Edellinen jakaa kasvatustapahtuman seitsemään osa-alueeseen, josta koulun tehtävä tiedon jakajana on vain yksi osa. Oppiainekohtaiset tavoitteet on määritelty niin laajoiksi, että niistä on karsittava noin kaksi kolmannesta. Jäljelle jääneessäkin aineksessa on moitteiden mukaan liian paljon teoreettista tietoutta.

Tämän hetken koulupoliittinen keskustelu korostaa mielellään ihmisen **koko persoonallisuuden tasapuolisen kasvatuksen ja kehittämisen tärkeyttä.** Päämääräksi asetetaan silloin fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti tasapainoisen ihmisen kasvattaminen, joka uusissakin tilanteissa hallitsee ennestään oudon tiedon hankkimiseen tarkoitetut välineet. Edelleen hän tarvitsee perustiedot useilta elämän alueilta. Uusi, uljas koulu pyrkii - onnistuminen on asia erikseen - kaikin tavoin näin asetettuun tavoitteisiin.

Nuorisoseuraliikkeet kasvatustavoitteiden ymmärtämiseksi on tutustuttava liikkeen henkisen isän Santeri Alkion ajatteluun. Ne hän on tuonut esiin laajassa kirjallisessa tuotannossaan, jossa «Pyrkijän» ja «Ilkan» artikkelit sekä kaunokirjalliset teokset lienevät parhaita lähteitä. Nuorisoseuraliiketta tuntevat ihmiset tietävät, että Alkion itsekasvatukselle asettamat tavoitteet ovat helposti määriteltävissä. Lyhyesti sanottuna ne ovat **hyvä ihminen ja kunnon kansalainen.** Jatkuvasti hän korostaa myös ihmisyyden merkitystä. Hänen mukaansa yksilä ihmisenä, mutta myöskin yhteisön jäsenenä, on arvo sinänsä eikä ainoastaan ja vain joukon osana tai joukon mukana laumassa toimivana tahdottomana olentona. Alkio opettaa myöskin, että ihmisessä oleva Jumalan kuva ei milloinkaan katoa. Jokaisen ihmisen tulee sitä - Jumalan kuvaa - koko elämänsä ajan jalostaa eli itsekasvatus jatkuu hautaan saakka. Hyvä ihminen ja kunnon kansalainen ei ole milloinkaan valmis, vaan arvostelukykyisen, aloitekykyisen ja ihmisyyden kannalta oikeisiin valintoihin kykenevän ihmisen kehittyminen on jatkuvaa. Oikeilla valinnoilla Alkio tarkoittaa ihmisen kykyä tehdä erilaisten houkutusten ja viettien maailmassa sellaisia valintoja, jotka eivät tuhoa yksilön edessä olevaa elämää. Toisin sanoen hänen mukaansa ihminen ei ole oikeutettu käyttämään elämänsä yhtä hetkeä niin, että se saattaa vaaraan ja peräti tuhoaa edessä olevan elämän muut hetket.

Kun näin hahmotellulta pohjalta tarkastellaan toisaalta oppivelvollisuuskoulun ja toisaalta nuorisoseuraliikkeet kasvatustavoitteita huomataan, että ne ovat mitä suurimmassa määrässä yhteneväisiä. Molemmat pyrkivät suojattinsa kasvattamaan siveellisyyteen ja hyviin tapoihin. Kehityksen mukana kummankin keinot ovat muuttuneet, mutta päämäärä on sama. Nuorisoseuraliike oli alunperin maaseutunuorison kasvattamista lähinnä aattellisen toiminnan avulla yhteiskunnalliseen vastuuseen ja usein myöskin maaseudulla asuvien ihmisten elämänolosuhteiden parantaminen oli tärkeää. Monet nuorisoseu-



Vain koko ihmiskunnan hyvää tarkoittavilla ihanteilla on tulevaisuus hallussaan.

Pyrkijä n:o 12/1906

raliikkeen piirissä kehittyneet harrastajat ovat sittemmin nousseet vaikutusvaltaisiin asemiin.

Käytännön työhön kuuluivat näytelmätoiminta, ilta- ja opintokerhotoiminta, laulaminen ja soittaminen, monipuolinen liikuntaharrastus, puheitten, selostusten ja referaattien pitäminen sekä yleensä yhdessäolo. Tämä kaikki laajensi mukana olevien elämänpiiriä ja antoi heille esiintymistottumusta. Lukuharrastuksen leviämiseen ja laajentamiseen kiinnitettiin runsaasti huomiota. Varsinkin alkuvuosikymmeninä olivat kirjastot tärkeitä. Syksyllä 1938 Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseuran sen aikainen esimies, jurvalainen maanviljelijä Yrjö Rintakoski piti kotikylässäni Kurikan Polvenkylässä iltakurssien päätöstilaisuudessa puheen, jossa hän painokkaasti kehoitti muodostamaan lukurenkaita. Hän erikoisesti suositteli Urho Karhumäen teosta «Avoveteen», joka kahta vuotta aikaisemmin Berliinin Olympialaisissa oli saanut kultamitalin. Silloin jaettiin sellaisiakin. Ainakin minun läpi elämän kestänyt lukuharrastus sai alkunsa tuosta illasta ja mainitun teoksen lukemisesta. Olen ollut kiitollinen kohtalolle Rintakosken puheen kuulemisesta.

Toimintamuodot muuttuvat ja vanhenevat ajan mukana. Nuorisoseurojen näytelmä- ja liikuntatoiminta ovat vieläkin ajankohtaisia, mutta on myös esitettävä uusia muotoja. Kautta aikojen on vanhemman sukupolven tehtävänä ollut menneitten polvien kulttuuriperinnön siirtäminen nousevalle polvelle eikä tässä työssä itsekasvatuksen tavoitteet milloinkaan vanhene. Nuorisoseurojen ja koulun kasvatuspäämäärät ovat yhä samat kuin Alkion aikana, jota meillä on taipumus muistella kuin kauan sitten mennyttä päivänpaisteista kesää. Yhteistyö on tällä hetkellä helpompaakin, koska nuorison parissa tehdystä työstä on nyt mahdollisuus saada kohtuullinen korvaus.

Peruskouluasetuksen 40:nnen §:n 1. momentissa säädetään opettajalle velvoite antaa koulunkäyntinsä päättäneille nuorille tietoja, selostuksia ja neuvoja erikoisesti vapaa-aikoina tapahtuvaa opiskelua varten. Saman pykälän toisen momentin mukaan koulun toimesta voidaan järjestää sellaisia opinto- ja sivistysharrastuksia edistävää toimintaa, joka on sopusoinnussa koulun kasvatustehtävän kanssa ja jonka järjestämiseen koululla on riittävät edellytykset, mikäli toimintaan osallistuu vähintään kahdeksan koulunkäyntinsä päättänyttä nuorta. Koulun vuositarkisteella voidaan kerhonohjaajana toimivaksi tuntiopettajaksi ottaa muukin sopiva henkilö kuin opettaja. Edellä on todettu, että koulun kasvatustavoitteet ovat lähellä nuorisoseuraliikkeen itsekasvatuksen tavoitteita. Kerhotyö avaa tässä mielessä lähes rajattomat mahdollisuudet koulun kanssa. Tarvitaan vain asiasta innostuineita kerhon ohjaajia, joilla innostuksen lisäksi on riittävä tieto käsiteltävästä asiakokonaisuudesta sekä kasvatustyössä erittäin tärkeä vastuuntunto ja kyky ohjata kerhon toimintaa yhteisten kasvatustavoitteiden suunnassa. Tietenkin alotettaessa tarvitaan edellä mainitut kahdeksan nuorta, mutta työtä voidaan jatkaa niin kauan kuin osanottajia on ainakin neljä.

Viimeksi kuluneina vuosina on harrastus kotiseutuun elpynyt. Nyt tahdotaan korostaa maaseutumaisen asumismuodon hyviä puolia sekä turvata elämän jatkuvuus maaseutukylissä. Monet kylätoimikunnat ovat tässä suhteessa tehneet jo paljon ja tuloksiakin on jo saatu. Kotiseutuun liittyvät aiheet tarjonnevat nuorisoseuroillekin uuden toimintakentän. Nykyaikainen kotiseututyö ei katso vain menneisyyteen, vaan pyrkii kaikin tavoin luomaan entistä viihtyisämmän lähiympäristön, jotta ihmiset pysyisivät juurillaan tai ainakin sillä alueella, jonka he tuntevat omaksi kotiseudukseen. Maisemanhoito, lähiympäristön siisteys, erilaisten uudistusten ja parannusten aikaansaaminen ja yleensä toiminen oman alueensa edunvalvojana ovat nykyaikaisia aiheita. Näiden parissa voivat toimia niin nuoremmat kuin varttuneemmatkin ja siten pyrkiä itsekasvatukselle asetettuihin päämääriin.

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

Varsinainen toiminta

1. Ohjelma- ja juhlatoiminta
   - 2–3 iltamat omatuottoisine ohjelmineen
   - tanssit/2 kertaa
   - nuorisokonsertti
   - erilaiset tempaukset/myyjäiset 2 kertaa
   - osallistuminen näytelmäkilpailuihin
   - näytelmävierailut



Syvästi surren ilmoitamme,
että rakkaamme, kissimirri

MIU MAUKULAINEN o.s.Kurnau

temmattiin äkkiä luotamme
Seinäjoen lääninsairaalassa
aprillin vastaisena yönä ankaran lonkkanalvauksen
kohtaamana.

Rakkaudella ja kaipauksella:
Kirkonkylän vanhatpiiat.

Kissimme lempilaulu:
On elomme täällä niin kummaa.

Rakkaan vainajamme hautaus on toimitettu vainajan toivomuksesta kaikessa hiljaisuudessa huhtikuun 4 p:nä päivätanssien aikana nuorisoseuran kompostissa.

«Rekvisiitaksi otethin matot lattiasta, ryijyt

Kuva: Laihian Ns:n arkisto
«Pohjalaisten» laihialainen esiintyjäporukka

Pirteä, hersyvähymyinen 73-vuotias, elämänsä Laihialla asunut, kiertokoulua siellä sun täällä käynyt, isäntänä, emäntänä, piikana ja renkinä toiminut, kolme lasta kasvattanut; kuka hän on?
Aino Hannuksela.

Nuorisoseurakipinä poltti jo nuorena, toimintaan hän tuli mukaan vuonna 1925, heti ripille pääsyn jälkeisenä vuonna, aktiivi nuorisoseuralainen edelleenkin. Isä ja äiti, nuorisoseuran perustajajäseniä molemmat, istuttivat ns-aatteen tyttäreensä. Myös «ajan ankeus» ajoi likkaa harrastusten pariin; oli Iippos-lukkarin kuoro, Pyhälahden kuoro, näytelmätoiminta. Komulan Jussi, «jonka kans yhyres harrastethin», tuli ajallansa kuvaan.

Aino kertoo vuosien harrastuksesta näytelmien parissa. Samalla välittyy erään Laihian Ns:lle tyypillisen toiminnan historiaa. «Näytelmätoimintaan osallistuin vuodesta 1925 saakka ja harrastus jatkui tuonne 1960-luvulle asti, katkoja oli välis tiätenki. Yks farssi oli ainaki vuores, hyviä tekstiä oli saatavis. Näytelthin myös ulukomaasia näytelmiä. Ulkosaarelaiset, Adalmiinan helmi, Valkoinen sankari, Nummisuutarit ja Puukkojunkkarit tuloo ainaki miälhen.

Mialuusin rooli, vaikken roolihenkilön nimiä muistakkaa, oli Ulkosaarelaisis, sellaasta neitokaasta näyttelin. Itäsaaren ohojaaman Nummisuutarien Martta oli mukava näyteltävä, samoon Puukkojunkkarien Järvelän Emäntä, vahvojen naisien rooleja. Rooliista ei tapeltu, Kankaanpään Eero näytteli monasti ensirakastajaa. Jussi oli enämpi luonnenäyttelijä, Tuokoon Eeva otti vain tiätyn tyyppisiä roolia. Luonnenäyttelijänä Selma Lehto oli hyvä. Väinö Syvänteen näytelmässä Katkeamaton kaari näyttelin huanua naista. Näyttämöllä oikeen tunsi yleisön vastenmiälisyyren. Roolin näytteleminen oli oikia voimaanponnistus. Tuntui ku olis ollu kaks päivää riihellä. Rikkaus on ollu näytellä erilaasia roolia.

Teatteriyleesöä oli aina palio, se oli myös kriittistä, pualivalamista näytelmää ei kannattanu esittää - varmhan haukuthin.

Parahimmillaan oli 25 esitystä vuares, harijootuksia pirethin pari kertaa viikos. Ei ollu



Aleksis Kiven «Karkurit»
Laihian Nuorisoseuran vanhaa näyttelijäpolvea
Kuva: A.Peltovuoren albumi

seiniltä, liinat pöyriltä.»

Kuva: Laihian Ns:n arkisto

№ 1,1.
„Irja Salon" tukan kampauksesta
olen saanut Smk 6:- „Syntisukin"
kassasta.
Bertha Filppula.

vapaa-aijan ongelmia, valamihia olthin joka lähthön.

Ja lavastehet, ne oli komiat, oli kamari-, tupa- ja maisemakulissit. Rekvisiitaksi otethin kotua matot lattiasta, ryijyt seinistä, liinat pöyriltä. Viljami Vainionpää, seuran vahtimestari ja näyttelijä, valamisti lavastehet.

Näytelmillä osallistuttiin kilpailuihin. Menestyksestä kertovat kymmenet palkinnot ja kunniakirjat ns-talossa. «Laihialaiset on näyttämöllä kuin kotonansa», tiesi Aino kertoa erään arvostelutuomarin sanoneen.

Kilpailuissa ja näytelmävierailuilla käytiin kuorma-autolla. «Saarelan Niilon mullinkuljetusautos oli jo seinät». Nauraen Aino kertoo, kuinka Luhtalan Valto kompastui Ketolan Hiljan jalkoihin, taisi olla silloinkin Ulkosaarelaisten esitys, Jurvassa. Syynä oli se, että lavasteet olivat toisenlaiset kuin kotonäyttämöllä. Näytelmillä pidettiin seuran talous kunnossa. Niistä oli ilmoitus ja puffi ja väkeä oli.

«Veikko Manninen oli ohojaajista paras, se antoo henkilökohtaasesti ohojausta, samoon kuin Alkiokin. Itäsaaresta en tykänny yhtää, se pyöri koko ajan näyttämöllä jaloos, olis pysyny siälä alhaalla».

Eräänä mielenkiintoisena näytelmätoimintamuotona olivat kyläpiirinäytelmät; sotien jälkeen näitä oli enää muutama. Joka kylällä oli kyläpiirinäytelmiä ja iltamat. Myös näytelmäkurssitoimintaan osallistuttiin.

Näytelmäharrastus on ollut Ainolle, kuten varmaan kaikille mukana olleille harrastus ja henkireikä - vastapainona arjen karulle ja raskaalle työlle. Se on merkinnyt ajankulua, äänenkäyttö on harjaantunut, rohkeus on kasvanut. Ennen kaikkea oppii sisäistämään montaa eri ihmistä; ei se näyttelemistä ollut, se oli elämistä rooleissa, jotka ovat kirjailijan, ohjaajan ja näyttelijän saumattoman yhteistyön tulosta!

Onnistumisen elämys ensi-illassa, erityisesti suurissa näytelmissä, on kokemisen arvoinen tunne. «Luulis», kuten Aino sanoi, «jotta siihen tottuis, mutta ei, aina se tunne oli yhtä mahtava».

21.8.1982 haastattelun pohjalta koonneet Helinä Eskola ja Jorma Panu

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

2. Harrastustoiminta
- näytelmäpiiri yhteistyössä Kyrönmaa-Opiston kanssa
- tanssi- ja tanhukurssitoiminta yhteistyössä Kyrönmaan-Opiston kanssa
- opintopiirit
- **kuukausikokoukset**
- **elokuvakerhon perustaminen yhteistyössä nuorisolautakunnan kanssa (kotimaisen elokuvan suosimiseksi)**

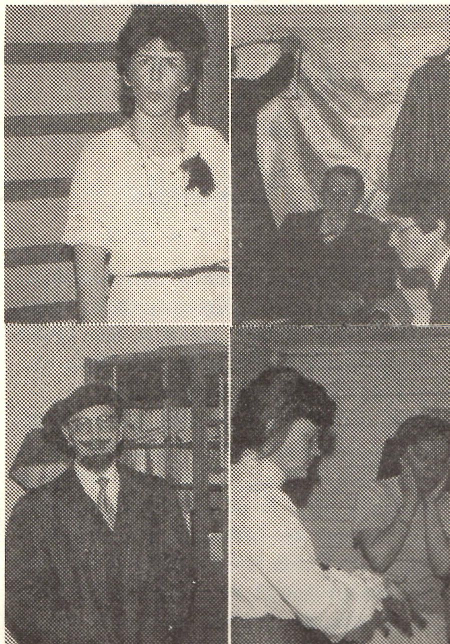
3. KN-toiminta
- **toiminnan monipuolistaminen — lapsikuoro**
- näytelmäpiiri
- tanhuesitys
- **tapakasvatus**
- **osallistuminen taidetapahtumiin**

4. Remontti
- remonttia jatketaan resurssien puitteissa. Erityiskohteena **tornin kunnostamiseen tähtäävät toimenpiteet** (siivous, tilasuunnitelman laatiminen, ikkunapuitteiden entistäminen, välitasanteiden rakentaminen, valaistus, mahd. lämmöneristys)

5. Ympäristö
- jatketaan talon ympäristön siivousta ja kohentamista istutuksin
- peltoalueen viljely: satokautena -83 perunan ja juuresten viljely
- **jätehuollon suunnittelu**
- ymp.hoito ja istutuspalvelun aloitus

SANTUN tekemisen tuska

Teksti: Vivi Kassel



Santun tekijöitä salaa ensi-illassa...
Kuvat: Lasse Vuorenmaan albumi

Kytevän, savuavan ja hieman kostean koivuhalon (= näytelmäharrastuksen) pani palamaan «happi», jota oli ilmassa yllättävän paljon vuonna 1981, kun ns-liike juhli 100 vuottaan. Ainakin olin itse tuon hapen huomaavinani.

Sivusta kuulin ja joka korvaan kuiskuteltiin: «Aloitetaan». Alapääläisetkin aloittivat. Tiedettiin, että löytyy, jos ei kykyjä niin ainakin lupauksia.

Tuli lokakuu 1981, jännitystä oli ilmassa. Tullako vai ollako tulematta? Ruman Elsan tekijät kokoontuivat. Rakastaja ja reportteri olivat teillä tietymättömillä, rakastaja harvinaisen pitkään. Jatkossa molemmat näyttäytyivät, muuttaen muotoaan, niin kuin Irma ja Paulakin. Työn ja tuskan jälkeen Santulle saatiin vakituinen rakastaja ja oikeat sisarukset. Sisaruksista nuorimmalla, nuorten aivojen ansiosta oli porukan ilmiömäisin kyky omaksua sanottavansa.

Asetimme intohimoisen tavoitteen: esitys maaliskuussa. Tuli tammikuu, meni helmikuu, olimme maaliskuussa. Onneksemme itsekritiikkimme vielä pelasi: siirsimme ensi-illan ajankohtaa. Vakavasti harkitsimme näytelmäkilpailuihin osallistumista, onneksi vain harkitsimme. Sillä aina joku myöhästyi, oli poissa syystä tai syyttä, unohti. Kun sitten harjoittelimme (voi niitä tuntimääriä!) tuli monasti mieleen, ainakin minun, ja varmaan raskaimman taakan kantajan, Matti-ohjaajan: Luovutaan hyvän sään aikana. Mutta kuten Juurakon Huldakin sanoi: «Sittenkin».

Etenimme hitaasti, etenimme varmasti kohti meille suurta päämäärää. Epäilyn siemen pieneni pienenemistään. Viviä raastoi jo rakkauden tuska, agronomi sai «nenälleen», professoria kohtasivat Santtu, onni, kirjasto ja kaikki. Usko, isänmaan toivo, menetti uskonsa ja toivonsa, Paula rakasti harvinaisen tyhmää miestä, Irma riiteli, itki, keimaili, Santun muodonmuutos järkytti perheen perustuksia. Loveen lankesivat niin Usko, Erkki, professori kuin taiteilijakin, viimeisin siellä pysyäkseen. Nainen Santtukin oli, loppujen lopuksi, vaikka halusi olla ylväs kotka. Kodin sielu, Minni, ohjaili miehiä sisäkön varmuudella, epäili välillä olevansa alkoholiliikkeessä. Intiaanijoukon iskevä Orashaukka osui ylvääseen Santtu-kotkaan. Haukka ja kotka jatkavat lentoaan, mihin päätyvätkään. Sentaattori-reportteri-Rasinen sai senttinsä naistenlehteen. Palat olivat paikallaan, puitteet eivät ihan vielä.

Tuli toukokuu, totuuden hetki lähellä. Kulissit uusine tapetteineen pystyssä, katossa nostettavat ja laskettavat verhot. Näyttämöllä paloivat uudet valot; ohjaajan mielestä täysin päin honkia asennetut. «Ne on muutettava», jyrisi ohjaaja kannattajineen. Otin syvällä sydämessäni syyn; en ollut osannut oikein neuvoa tekniikan ihmelapsia. Kalliomaan Lasse tuli, nousi lahonsyömiä, jo useaan otteeseen tuettuja ja korjattuja ns:n ainoita tikkaita myöten ylös. Alku näytti lupaavalta. Sitten alkoi tapahtua. Tikkaat liikkuivat, Lasse niiden mukana. Näyttämön kuluneen lattian pintaan jymähtivät niin Lasse kuin tikkaatkin. Onni ei ollut nyt meidän puolellamme, Lassen jalka vääntyi. Ajattelin sisimmässäni: «Meillä on jonkinlaiset vakuutukset». Jalka paisui, seurauksena käynti tohtorilla. Jalka teipattiin, ja urheana Lasse saattoi vihoviimeisen lamppujen vaihto-operaation onnelliseen loppuun. Pari viikkoa sairaslomaa Lasse sai. Mutta lamput olivat nyt paikoillaan.

Olimme esityksen edessä. Vilkaisu esiripun raosta, väkeä kerääntyi (katsomaan epäonnistumista, ajattelin ilkeästi). Ensimmäiset aplodit vapauttivat tunnelman, kaikki sujui, eteni pienistä muistamattomuuksista huolimatta. Me «näyttelijät» rekisteröimme ne, tuskin yleisö. Yleisö rekisteröi muuta, näytelmän herkkupaloja. Mahtava tunne, yleisö oli sittenkin mukana. Kun Santtu lupasi rakastaa Orastaan niin, että siitä on oksat pois, ja esirippu oli laskeutunut viimeisen kerran, saatoimme huokaista. Oli tavattoman hyvä olo, mutta samalla ikäänkuin tyhjä olo, ruusu kädessä.

Loppukaronkassa uudestaan ja uudestaan elettiin näytelmän herkullisimmat kohdat ja kommellukset. Kerrattiin myös kiitokset.

Posliininmaalauksesta se alkoi



Askartelukerholaiset paraatipotretissa

Kuva: Laihian NS:n arkisto



Haapalastutöitä ja tekijöitä
Edessä: Marketta Pullinen, Inkeri Koskinen, Tuula Liukku ja ohjaaja Bertta Kjellman.
Takana: Aulikki Ylipoti, Liisa Lehtonen, Riitta Ojaniemi, Liisa Hiltunen ja Riitta Kankaanpää.

Kuva: Laihian NS:n arkisto

Haastateltavamme on nuorisoseuraveteraani, Hermanska Bertta Kjellman. Hänet tunnetaan tauluistaan, posliineistaan, puutarhastaan ja kulttuuria henkivästä kodistaan.

Kuinka kauan vedit kerhotoimintaa?

Toistakymmentä vuotta -60-luvun vaihteesta 70-luvun alkuun.

Mitä kerhoja pidit?

Se oli nuorisoseuran oma kerho, Laihian askartelukerhon nimellä.

Mitä siellä tehtiin?

Posliininmaalauksesta se alkoi. Sitten oli haapalastutöitä, se oli silloin aivan uutta. Savitöitä, rottinkitöitä, kankaanpainantaa, reikäompelutöitä, pikkuliinoja, siemenkorutöitä. 12 kertaa kokoonnuttiin toimintavuoden aikana opintokerhoina kerran viikossa. Materiaali oli osanottajien omaa, vain posliinivärit osti seura ja niillä sitten maalattiin niin kauan kuin niitä kesti.

Ketkä osallistuivat?

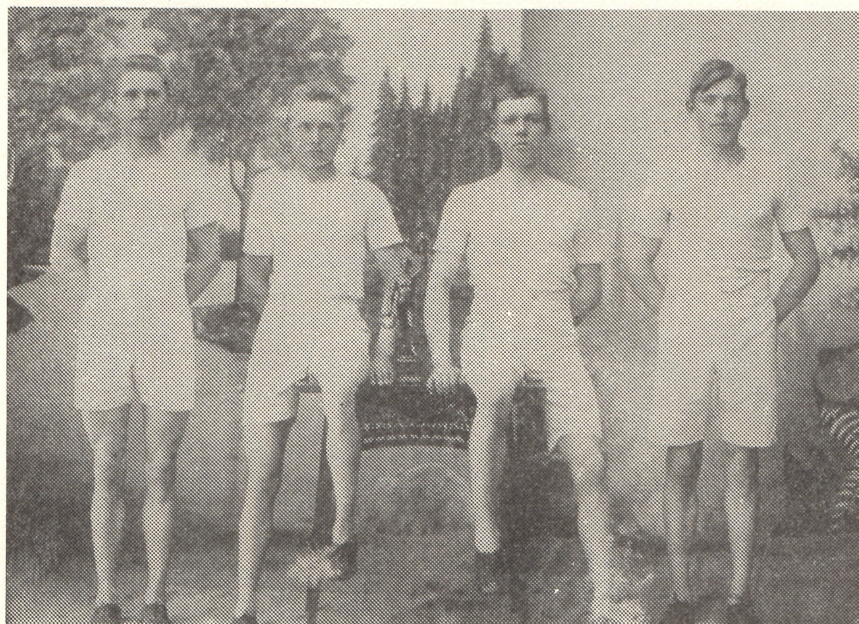
Joukko vaihtui aika lailla, mutta kova innostus oli aina. Miehiä ei ollut mukana, pojat olivat moottorikerhon puolella jossa Olavi (Kjellman) oli vetäjänä. Osallistujat olivat iltamaikäisiä nuoria.

Mikä itseäsi innosti tähän työhön?

Vanhempain neuvoston puheejohtajana tuntui luontevalta olla mukana. Posliiniryhmät kokoontuivat joskus meillä kotonakin. Myöhemmin siirryin sitten Kyrönmaa-opiston opettajaksi.

Haastattelu: Jorma Panu, Helinä Eskola

Laihian Ns:n liikuntatoimintaa v:lta 1940 — 50



Potra poikajoukkue toi mukanaan palkintopatsaan — kyllähän noilla säärillä.
Kuva: Laihian NS:n arkisto

Helinä!

«Voit vapaasti korjailla vuosilukuja, jos on aihetta, niinkuin kirjoituksessa mainitsen, en mulla ole minkäänlaisia muistiinpanoja käytettävissä. Samoin, tämä on vain yhteenveto, sillä tästähän tulisi romaani, jos kaikki kertoisin. Ohjaajien nimet jätin mainitsematta siksi, että kuitenkin olisi joku unohtunut ja tiedäthän mitä siitä seuraa: minäkin olin, eikä edes mainittu! Ehkä tässä nyt tuli oleellisin esille — anteeksi lyöntivirheet ja korjaukset.»

Tätä ei oikeastaan voi kunnioittaa historiikin nimellä, sillä kirjoitan ainoastaan niiltä vuosilta, jolloin olin itsekin aktiivisesti mukana.

Sotien jälkeen liikunta alkoi seurassamme ilahduttavan monipuolisena ja pirteänä. Yleensä jäsenet kuuluivat sekä urheilu- että nuorisoseuraan, joten samat henkilöt edustivat tarvittaessa molempia, niin miesten kuin naistenkin puolelta. Neljäkymmentäluvun loppupuolella perustettiin Laihian Liitottarien voimisteluseuraan myöskin tyttöosasto ja tämä kuului silloin ilman muuta ns:n Kalevan nuoriin. Saimme kaikki käyttää vapaasti nuorisoseuran salia harjoituksiin ja muutenkin olimme jatkuvasti yhteistoiminnassa.

Voimistelu- ja tanhujoukkueemme oli säännöllisesti mukana E-Pohjanmaan ns:n laulu- ja soittojuhlissa, joissa meillä oli usein myöskin yksityisohjelmaa. Suvipäivillä käytiin ainakin Helsingissä, Mikkelissä ja Kalajoella, jossa esitimme ainoastaan yksityisohjelman. Myöskin tytöt olivat omalla ohjelmallaan ainakin kerran laulu- ja soittojuhlilla.

Ohjaajia koulutettiin vuosittain ohjelmakursseilla kesän juhlia varten ja kustannukset jaettiin tasan, niin että kahdesta ohjaajasta toisen kustansi nuorisoseura ja toisen urheiluseura. En ala erikseen mainita näitä lukuisia ohjaajia, koska minulla ei ole käytettävissä vastaavia pöytäkirjoja, joka tapauksessa heitä oli toistakymmentä.

Urheilutapauksista oli tärkein tietysti oman seuran kesäjuhla, jossa oli säännöllisesti päivällä urheilukilpailut ja illalla juhlailtama. Jäsenemme osallistuivat kiitettävästi kilpailuihin, olipa osanottajia muistakin seuroista, muistan ainakin Alapään urheilijat, sekä Nuorisoliiton osallistujat. Ainakin kerran oli meidän seuran tytöillä pesäpallo-ottelu Nuorisoliiton tyttöjä vastaan, ellen väärin muista, tuli ottelusta tasatulos 3-3. Illalla oli naisten ja miesten voimisteluesityksiä, sekä kansantanhuja, tietysti välttämättömän juhlapuheen ja muiden laulu-lausunta, joskus näytelmänkin lisänä. Kalevan nuorilla oli usein omaa ohjelmaa ja joskus järjestettiin yhteiset liikuntailtamat silloin toimivan partioliikkeen kanssa.

Jäsenemme menestyivät kohtalaisen hyvin maakunnallisissa urheilukilpailuissa, siitä on todistuksena upea palkintokaappi. Myöskin pidettiin seurojen välisiä hiihtokilpailuja talvisin, muistaakseni niissä veivät alapääläiset useimmiten «leijonanosan».

Kuusikymmentäluvullahan alkoi sitten se kuuluisa lamakausi, jolloin liikunnallinen toiminta, niinkuin muukin alkoi vuosi vuodelta vähentyä. Seitsemänkymmentäluvulla oli mieslaulajien ansiosta pystyssä tanhujoukkue. He nimittäin pyysivät Liitottarilta juhliinsa ohjelmaa ja lupasimme tanhuja, jos miesväki tulee laulajilta. Niin tulikin ja tämä joukkue pysyi koossa muutaman vuoden. Esiinnyttiin mm. televisioiltamissa kunniakkaalla «konkarien» nimellä.

Kruunuhäitä pidettiin näitten vuosien ajalla ainakin neljät, joissa samat nuoriso- ja urheiluseurojen jäsenet esittivät vanhojen tanssien ohjelman. Tansseja oli ainakin kymmenkunta ja porukka osasi asiansa, tietenkin entisten nuorisoseuralaisten opastuksella.

Tämä oli vain lyhyt yhteenveto näitten vuosien liikuntatoiminnasta - haikein mielin täytyy siteerata «Mennyttä aikaa muistelen niin mielelläni vielä...»

Yksi mukana ollut.

Ravintolatuloista pidettiin omaa tilikirjaa



Ikkunanpesu- ja siivouskökässä vanhaan hyvään aikaan.
Takarivissä vasemmalta: Sanni Ala, Rauha Louko, Rauha Potka, Helvi Potka, Signe Kankaanpää, Saara Potka.
Keskellä vasemmalta lukien: Maija-Liisa Vainioniemi, Liisa Tyynelä, Eeva Keto, Terttu Leikas, Anna-Maija Kallio, Pirkko-Liisa Viik, Matti Kankaanpää.
Edessä: Aino Hannuksela, Jukka Karjala
Kuva: Laihian NS:n arkisto

Teksti:
ANNA-LIISA LOUKO:

Santeri Alkio on sanonut:
«Maanviljelys on elinkeinojen äiti»
Ilkka 5.11.1914

Äitini Rauha Louko os. Kaleva, kertoo omalta nuoruuden ajaltaan 1920-luvulta nuorisoseuran ravintolanpidon jääneen mieluisena muistojen ketjuun.

Kun vuoro tuli, mentiin maito- ja kermakannujen kanssa jo lauantaina päivällä seuralle leipomaan pullaa. Vahtimestarit Vieno ja Viljami Vainionpää olivat jo tehneet keittiön hellaan tulen. Kun oli saatu leivotuksi, käveltiin tai ajettiin polkupyörällä kotiin n. neljän kilometrin matka, lypsämään lehmät ja lähdettiin askareen jälkeen uudelleen iltamiin. Varsinkin talvella kun oli tiet tukossa ja paljon pakaasseja kannettavana, isä kyyditsi meidät, Jenny- ja Alli-sisaret sekä minut hevosella seuralle.

Ravintolan pitäjillä oli aina valkoiset talousesiliinat päällä. Myöhemmin rupesi esiliinoihin tulemaan kevennykseksi reikäommelta ja kangaslaatukin oheni.

Ravintolassa oli myynnissä sikoja limunaatin kanssa ja itse leivottua pullaa kahvin kera. Makeisia ei siihen aikaan muistaakseni myynnissä ollut, eikä liioin tupakkaa. Ravintolan seinillä oli kyltti: tupakoiminen kielletty.

Laskiaisena rankatalkoolaisille keitettiin rokkaa ja paistettiin pannukakkua.

Ravintolan pääemännän täytyi mennä keittiölle jo vähän muita aikaisemmin jotta kahvi oli valmista iltamaväen tullessa. Ja kun iltamat olivat päättyneet ja ennenkuin sähköt sammutettiin, oli paikat keittiössä jälleen siivottu seuraavaa kertaa varten. Ravintolan pidossa kilpailtiin siitä mikä kylä saa parhaimman tuloksen. Ravintolaa pidettiin myös mielellään. Sillä kertaa ei tarvinnut maksaa pääsymaksuakaan - siihen aikaan iltamaraha oli lujassa, sitä piti aina pyytää isältä.

Nuorisoseuran ravintolan pitäminen oli viitseliästä ja vastuullista hommaa. Vuorot oli jaettu eri kyläkuntien kesken yhdenkahden kuukauden jaksoihin.

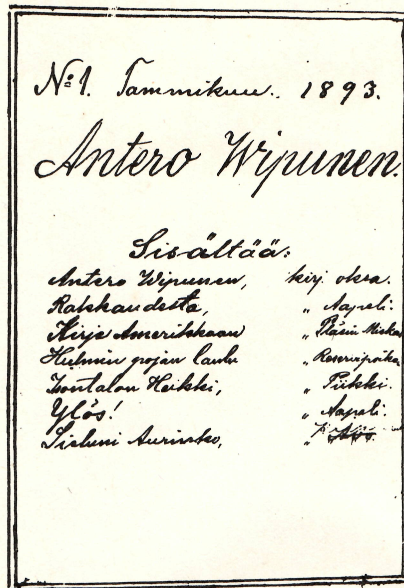
Ravintolatulot esittivät vuosittain huomattavaa osaa nuorisoseuran taloudessa. Ravintolatuloista pidettiin omaa tilikirjaa ja tulot tilitettiin kuukausittain seuran rahastonhoitajalle.

Omatoimisuus ja vetävien myyntiartikkeleiden keksiminen oli valttia ravintolanpidossa. 1940-luvun lopussa ja seuraavan vuosikymmenen alussa ns. pula-aikana ei esim. limsaa ollut myynnissä, vaan mehutiivisteestä valmistettiin janojuomaa. Kahvillakin oli omat ystävänsä, he olivat yleensä vanhempaa väkeä.

Kauppaliikkeiltä pyrittiin saamaan hyvät myntiprosentit. Myyntiartikkeleina em. lisäksi oli karamelleja, pullaa, erityisesti «sikoja», tupakkaa, tulitikkuja.

Eräänä vappuna peräläiset ravintolanpitäjät myivät kotisimaa laseittain. Siman oli valmistanut entinen nuorisoseura-aktiivi 1900 luvun alkuvuosikymmeniltä, Elisa Potka, ja hän itse toi siman, 40 litran meijerikannullisen, hoijakalla nuorisoseuralle. Eräältä toiselta kerralta muistan kuinka leivoimme nuorisoseuran keittiössä rasvamunkkeja ennen tilaisuuden alkamista. Siitäkös levisi kotoinen lauantaituoksu koko taloon. Yleensä 1940- ja -50 lukujen pula-aikana pulla leivottiin ravintolatyttöjen kotona. Monasti ne saatiin lahjoituksena samoin kuin kahvikermakin.

Antero Vipusen nuoruus



Tällaiselta näytti ensimmäinen Antero Vipus-lehti.

Laihian Nuorisoseuran seuralehti ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1893. Lehti sai nimekseen Antero Vipunen. Siitä tuli ikään kuin seuraaja kymmenen vuotta aiemmin ilmestyneelle Laihian Nuorison Lehdelle. Antero Vipunen osoitti elinvoimaisuutensa nuorison ja nuorisoseura-aatteen levittäjänä, sillä se ilmestyy vielä nykyäänkin.

Nimeä Antero Vipunen ehdotti Santeri Alkio. Nimi on peräisin Kalevalasta. Antero Vipunen oli tietäjä, jolta Väinämöinen sai veneen veistossa tarvittavat sanat. Kalevalasta on lainattu myös jokaisessa lehdessä olevat alkusanat: «Ei sanat salahan joua eikä luottehet lovehen.»

«Saat tuolta sata sanoa,
Tuhat virren tutkelmusta
Suusta Antero Vipusen
Vatsasta varaväkevän.»

Näin sanotaan Kalevalassa Antero Vipusesta. Nimi lienee auttanut myös lehden tekijöitä sanojen suoltamisessa, sillä Antero Vipunen ilmestyi monena vuonna. Laihian Nuorisoseuran huostassa on säilynyt vanhoja lehtiä vuosilta 1893-95, 1897-98, 1905-09, 1928, 1932, 1935-36, 1948-54 ja 1957. Lehti on ilmeisesti ilmestynyt joinakin välivuosinakin, kuten esim. vuonna 1955-56, mutta näitä lehtiä ei ole säilynyt jälkipolvien tutkittavaksi.

Santeri Alkio on kirjoittanut lehden alkuvuosista seuraavaa:

«Antero Vipusesta muodostui heti silloisen nuorisoseuraväen ajatusten tulkki. Lehti ilmestyi usein ja sen sisältö oli aina mehevä ja hyvin mielenkiintoinen. Asiallisestihan olikin niin, että seuran piirissä heräävä aatteellinen elämä kokoontui suurelta osaltaan juuri Antero Vipuseen. Puhujia ei ollut silloinkaan. Harrastuksensa ja ajatuksensa pisti kukin lyhyesti paperille. Ne luettiin kokouksissa. Siten tunsivat lukuisat seuran jäsenet olevansa mukana muutenkin, ei vain kuulijana. Kun lehdessä sai vapaasti esiintyä salanimimerkillä, helpotti se kirjoittajain esiintymistä. Se oli hyvää itsekasvatuskoulua. Siten moni ujo ajatus pääsi julkisuuteen ja tuli pohdituksi.»

Lehdelle valittiin toimikunta vuosittain. Toimikunta vastasi lehden ilmestymisestä kuukausittain. Toimikunnan apuna oli toimittajia, tavallisia nuorisoseuralaisia, joilta pyydettiin juttuja lehteen. Monet kirjoittivat oma-aloitteisestikin.

Varsinaisia aiheita kirjoittajille ei annettu. Lehti koostui siten pakinoista, runoista, tarinoista ja jopa ilmoituksista. Valkakunnallisille tapahtumille osallistuneet henkilöt kertoivat kokemuksistaan muille lehden sivuilla. Ensimmäiset lehdet olivat täynnä aatteellisia, käytännöllisiä ja pohtivia kirjoituksia, myöhempinä vuosina huumori valtasi alaa. Piirrokset ja myöhemmin valokuvatkin elävöittivät kertomuksia.

Kutakin lehden numeroa «painettiin» vain yksi kappale. Painopaikaksi on monessa lehdessä ilmoitettu «Vipusen Nyrkkipaino, Laihia». Lehdet kirjoitettiin siis käsin. Tämän vuoksi lehdistä muodostui hyvin vaihtelevia ja värikkäitä. Kansikuvakin suunniteltiin aina erilaiseksi. Lehti luettiin kuukausikokouksissa, jonne monet kokoontuivat innolla odottamaan uutta Antero Vipusta.

Otteita vanhoista Antero Vipusista

*

Palvelukseen halutaan

Halutaan palvelukseen Mieshenkilö, jolla on leijonan luonto, aasin itsepäisyys, karitsan viattomuus, lehmän hermot, härän voimat, muulin sitkeys, ketun viekkaus, kissa pehmeys, linnun ruokahaiu, hevosen kärsivällisyys, koiran uskollisuus, pantterin notkeus, kastemadon sielu ja vasikan iloinen luonne. Vastaukset Vipusen konttoriin nimimerkk. Kaino-Siviä Ujo-Oja. (Antero Vipusen syysnumero 1950).

*

«Jo pitkät ajat on ollut tapeetilla seuramme kunnostaminen ja putsaaminen neljän seinän sisällä. Niinpä kesken joulukiireiden aloitettiin maalaustyöt ravintolassa ja eteisessä, sekä pienemmät korjaustyöt. Sali täytyi vielä jättää kesään.» (Antero Vipusen joulunumero 1950)

*

Kotiseutututkimuksesta muutama sana

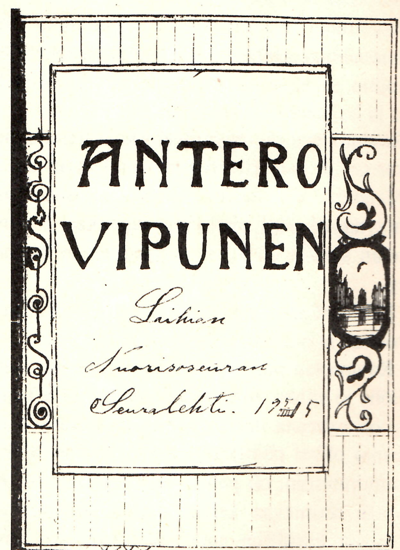
Antero Vipuselle kirj. Paavo Alkio

Nuorisoseuramerkkivaatimusten mukaan on jokaisen merkinsuorittajan kerättävä nuorisoseuransa kotiseutukokoelmiin vähintään kuusi keräilytuotetta.

Mitä sitten on kotiseutututkimus?

Lyhesti sanottuna on kotiseutututkimusta kaikki lähimmän ympäristömme, kotiseutumme, menneisyyden ja nykyisyyden tutkiminen ja kuvaileminen. Tällainen tutkimus kohdistuu joko kotiseudun **luontoon,** jolloin tutkitaan sen maaperää, ilmastoa, eläin- ja kasvikuntaa, vesistöjä, luonnon muistomerkkejä jne, taikka sitten **ihmiseen ja hänen toimintaansa,** jolloin pyritään selvittelemään paikkakunnan historiaa, kunnallista, seurakunnallista, ja kirkollista elämää, yhteiskunnallisia oloja, sivistyssuhteita, elinkeinoja, rakennus- ja viljelystapoja, murretta, paikannimistöä, kansanlauluja ja -sävelmiä, taikoja, loitsuja, sananlaskuja jne.

Näin ollen kotiseutututkimuksen ala, vaikka se paikallisesti on suppea ja rajoittuu yhteen kylään tai pitäjään, tutkimusaineittensa runsauden puolesta on rajattoman laaja. Tarkoituksena on tällaisen tutkimuksen kautta luoda mahdollisimman tarkka kuva siitä, miten kotiseutu on vuosisatojen kuluessa kehittynyt sellaiseksi, jollaisena me sen nyt näemme luontoineen, viljelyksineen, rakennuksineen ja sivistyksineen. (Antero Vipunen N:o 1 1935)



Antero Vipus-lehden kansikuva v:lta 1905.

Koonnut: VARPU HELPINEN

*

Valpori: Akkaan maatalouspolitiikkaa

Että te taira tiätääkkää, minkälaasta roisketta soli, kun mä meinasin kaas saara turkin? Soli kulukaa sitte koriakarvaanen turkki siälä Turkisteollisuuren klasis, kun oli yhyrenkerran Vaasasta hakemas tulitikkuja, kun siältä saa yhyrestä siirtomaatavarakaupasta kulukaa sitten lujia tulitikkuja, notta niiton sitte palio paree halakoja, kun näitä Laihian kaupoos olovia tikkuja, nottaoikeen moon niitä joskus pannu kolomeksikin. — No, mä seisoon siinä Turkisteollisuuren klasin eres, siinä Hovipuistikon ja Pitkänkarun kulumas ja ajattelin, jotta juthin tuan mä taharon, se niin kovaa sopii meirän rekiverhan kaas yhthen, notta justhin tua se olla pitää. Ja sitte mä tulin kotia ja sanoon Eemelillen, jotta mun pitää kuule ny kaas saara turkin. Eemelin piaksusaaphan noukka näkyy vähä Maaseurun Tulevaasuuren alta, muttei ne eles inahtanu. Sitte mä sanoon toisen kerran, muttei ne inahtanu viäläkää. Vasta kun mä huurin, notta nappokin putos knakusta, niin se vähä pani, jotta: hmmm- - - tääl olis myytävänä tällään 13-vantahaanen kylyvökones Humppilas, pitääskhän mun mennä kattomhan, jos sais ostaa. Notta mä tulin aiva krekliiniseksi ja tärään, kun mä sanoon, jotta esti mä hajen sen turkin. —Mi-mihinkä turkin? kysyy Eemeli ja alakoo taas plaraamhan lehtiääsä. Sen siältä, eksä ny tiärä — kun moon sanonu, jotta mulla pitää kaas olla turkki. Eemeli kattahti mun päälleni.

—Mitäs sä ny sillä — älä ny — antaa ny olla — sullahan on viälä hyvä se mekkoo.

—Mikä hyvä,—koitin mä huutaa, mutta Eemeli paneskeli vain, jotta soon viälä niin hyvän färinenkin, eikä oo jääny piäneksikää— et sä turkilla sen kummee oo. Notta mä meinasin räjähtää justhin niinkun se Hiroshiman atomipommi silloon kerran räjähti. —Oon mä—huurin mä—oommä kummee. Eksä ny hoksaa, jotta kun mä sitte joskus meen sillä turkilla johonkin, niin kaikki luuloo mua vaikka minkä karvarin eli tirehtöörin frouvaksi ja fiiniksi ihimiseksi ja mä saan mennä aina eesimmäästen joukos kaffipöythän ja ruakapöythänkin, mutta kun mä meen tualla trasumekoolla, niin kaikki näkköö, jotta moon vain Larvatoiskan Eemelin akka ja mun pitää aina orottaa, jotta kaikki mommat vain eles pääsöö mun erelleni ja mennä vasta sitte kaffipöythänkin, kun siälä ei oo enää muuta kun rääppöökset jäliellä, kruusooskakustakaa ei näje muuta kun kakkulapion, koitin mä sanua.»

(Antero Vipusen syysnumero 50-luvulla)

*

Pakinaa ja terveisiä Etelä-Hämeen nuorisoseuran 60-vuotisjuhlilta

Etelä-Pohjanmaan nuorisoseuran edustajana Etelä-Hämeen nuorisoseuran Maakuntaliiton 60-vuotisjuhlilla Vääksyssä sain olla mukana Laihian Alapään nuorisoseuralaisten ja hyvien tovereitteni Pentti Hallaperän ja Leo Jaatisen kanssa. Kutsu tuli aivan yllättäen, mutta sitä iloisemmaksi se sai reisunhaluisen luontoni. On niin mielenkiintoista tutustua uusiin, tuntemattomiin seutuihin Suomessamme.

Matkustimme junalla Lahteen, ehdimme hiukan silmäillä sen raikkaita kasvoja aamulla, päivän kiireiden juuri alkaessa. Linja-autossa, jossa ei ollut tunnelmaa, huristimme Salpausselän harjuja, niin että heikkovatsaista kouraisi niin ilkeästi «syränalasta».

Ilmoittauduimme juhlakansliassa, niinkuin kutsuvieraita oppaassa neuvottiin tekemään.

Etelä-Pohjanmaan nuorisoseuran edustajat menivät hieman noloiksi — heitä ei oltu ilmoitettukaan saapuviksi! Tuntui siltä, kuin omin luvin olisimme tuon edustustehtävän itsellemme ottaneet. Olimmekohan muutenkaan mitenkään uskottavia ikämmekään puolesta, sillä kaikki kutsuvieraat olivat järjestään yli 40-50 vuoden, kuten myöhemmin tulimme huomaamaan.

Ohjelman mukaisesti ja ilman edustusvelvollisuuden suomaa juhlallisuutta menimme kuitenkin neuvottelutilaisuuteen «Kalmarin majalle». Hyvin ymmärtäväisesti kuuntelimme «vanhojen partojen» keskustelua päivänpolttavista nuorison kysymyksistä. Keskustelun kuluessa voi panna merkille, miten vähän tunnetaan todellista kenttätyötä paikallisseuroissa tuolta yläporteista katsoen. Ihanteellisia ajatuksia pessimistin kuultavaksi!

Mutta kuinka ihanteellinen olikaan tuo kokouspaikka vanhassa luonnonpuistossa, Vesijärven välkkyessä puiden lomitse, lintujen konsertoidessa, auringon helottaessa täydeltä terältään. Kukkivain syreenipensaiden suodessa viileää varjoaan ja vienoa tuoksuaan kokousyleisölle. (Antero Vipunen N:o 2 1953)

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

6. Tiedotus
- jäsentiedottaminen
- Antero Vipunen/2—3 numeroa/v.
- **tiedottaminen** paikallislehdessä **säännöllisesti toiminnasta** (kerhopalsta)
- tiedotustilaisuudet
- erilaiset tempaukset

7. Koulutus
- yleistavoite **lisätä** «remmissä» mukana olevien **valmiuksia ohjata ja johtaa toimintaa eri lohkoilla.** Osallistutaan Keskusseuran, nuorisolautakunnan ym. järjestämään koulutukseen käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

8. Yhteistoiminta
- jatketaan hyvin alkanutta yhteistyötä paikallisten yhteisöjen ja järjestöjen sekä kunnan nuoriso-, kulttuuri-koulu-, urheilu- ja vastaavien hallintokuntien kanssa sekä Kyrönmaa-Opiston kanssa.
- osallistutaan nuorisojärjestöjen yhteistoimintaelimen toimintaan
- osallistutaan Keskusseuran, KN-piirin ja valtakunnallisiin kokouksiin ja tapahtumiin
- 1—2 vuodessa **toistuva keskustelu- ja neuvottelutilaisuus paikallisten nuorisoseurojen kesken** (vuoroin vieraissa - periaatteella)

Laihian soittokunnan vaiheilta



Laihian ensimmäisessä soittokunnassa mukana
Takarivissä vasemmalta: Eedvard Hietalahti, Eemeli Kekola, Aaro Koskinen, Väinö Hollo, Efraim Peltovuori
Eturivissä vasemmalta: Risto Nummela, Kalle Ellilä, Adolf Koskinen, Aaro Kangasmaa, Tuomas Ellilä
Edessä: Eino Liukku
Kuva: Väinö Koskisen albumi

Laihian ensimmäinen torvisoittokunta perustettiin vuonna 1887. Laihian Nuorisoseura oli päässyt toiminnassaan jo hyvään matkaan. Juhla- ja iltamatilaisuuksiin alettiin muun ohjelman lisäksi kaivata myöskin musiikkiesityksiä. Niinpä muutamat asianharrastajat päättivät ryhtyä puuhaamaan paikkakunnalle torvisoittokuntaa. Pantiin toimeen keräys, jossa vedottiin paikkakuntalaisten anteliaisuuteen m.m. seuraavasti: Kunnioittavat kuntalaisemme. Vakuutettuna Teidän kaikkien harrastavan edistysrientoja ainakin omassa kunnassamme, rohkenemme esittää oman torvisoittokunnan perustamista Laihialle, mikä yritys varmaankin kuuluu nykyajan rientoihin, virkistävänä ja mieltäylentävänä huvituksena yhteisissä ja tilapäisissä seuroissa y.m. tapauksissa—— Vetoomus jatkuu, ja siinä todetaan soittokuntia perustetun jo joihinkin kuntiin. Lisäksi todettiin, että «nyt heti saataisiin seitsemän kappaletta torvia ostaa edullisesti 500 mk hintaan.»

Vetoomuksen allekirjoittajina oli senaikaisia Laihialaisia puuhamiehiä Isak Ketonen, Juho Kotkanen, Aleksis Filander, Juho Sillanpää ja Juho Palssi. Keräys pantiin matkaan lähes koko pitäjän alueella ja arvovaltaisten kerääjien toimesta.

Tavallinen maalaiskunta ei siihen aikaan liene kovin musiikkiystävällistä ollut koska keräys tuotti vain 219,95 silloista markkaa. Asiaan suhtautumista kuvaa ehkä jossain määrin erään Potilankylän isännän tokaisu: «En minä paa tuohon listahan mitää, niistä soittajista tuloo sellaasia kaikenmailman Branttia.» Brand oli koulusivistystäkin saanut kansanvalistaja ja perinnekerääjä, jolle Laihialaiset ovat myöhemmin muistokivenkin pystyttäneet.

No niin. Seitsikon torviin olisi tarvittu 6-700 mk. Siihen aikaan iltamat vielä kannattivat ja niinpä iltamia ja juhlia järjestämällä saatiin kokoon puuttuvat varat. Torvet ostettiin elokuun 24 päivänä v. 1887 ja saman vuoden lokakuulla aloitettiin harjoitukset. Soittokuntaan liittyivät Jaakko Mannila, Edvard Sarvela, August Nyysti, Matti Alanyysti, Herman Ruuti, Eemil Sööring. Johtajaksi ryhtyi ilmajokelaissyntyinen kanttori Isak Ketonen.

Ensimmäisen soittokunnan perustamisesta tulee pian kuluneeksi sata vuotta. Siitä lähtien on Laihialla kuultu torvimusiikkia omasta takaa lähes yhtäjaksoisesti. Tuohon lähes sataan vuoteen torvimusiikkia sisältyy paljon henkilöitä ja tapahtumia. Huumori ja iloinen mieli on kuulunut kuvaan. Soittokunta on yltänyt useina aikoina hyviin suorituksiin ja sillä on ollut onni saada vetäjikseen hyviä johtajia. Monet soittokunnan riveissä toimineet ovat yltäneet mittaviin suorituksiin, niin uskollisuudessa kuin taidossakin. Tässä yhteydessä mainitsen erityisesti Koskisen sukukunnan, jonka jäseniä on ollut monessa polvessa ja on edelleen.

Teksti: MIKKO P. HUHTAMÄKI



Laihian soittokunta NS-liikkeen 100-vuotisjuhlissa Alapään NS:lla. Joht. Paavo Mulari
Kuva: Olli Hietasen albumi

Tällä hetkellä toimiva soittokunta voidaan luonnehtia järjestyksessä viidenneksi. Soittokunnan vaiheita seuratessa voi todeta sen toimineen sukupolvittain. Joukko pysyy kauan yhtenäisenä ja kun vanhat ovat väsyneet ovat nuoret jatkaneet. Aina on kuitenkin mukana vanhempiakin. Niin myös nykyisessä soittokunnassa. Väinö Koskinen on soittanut jo kolmekymmenluvun alusta lähtien. Olli Koskinen ja Mikko P. Huhtamäki ovat myös aloitelleet kolmekymmenluvun puolenvälin maissa. Näille veteraaneille on Suomen Puhallinorkesteriliitto myöntänyt kultaisen ansiolevykkeen ja merkin tunnustukseksi puhallinorkesterityön hyväksi tehdystä työstä.

Nykyisin soittokunnassa soittavat: Väinö Koskinen, Olli Hietala, Olli Koskinen, Kirsi Koskinen, Mikko P. Huhtamäki, Kari Koskenranta, Reijo Räsänen, Raimo Suhonen, Lauri Antila, Mikko Jouppi, Päivi Saarela, Elise Lehtola, Leena Vatilo, Jukka Havulehto, Petri Aho ja Sami Jalava. Johtajina ovat toimineet muusikot Paavo Mulari ja Ali Kolehmainen Vaasan varuskunnasta.

S. Alkio on sanonut: «Ei koskaan erehdy silloin, jos pysähtyy tottelemaan vaistoa, joka nuorisokasvatuksen tärkeimmäksi vaikuttimeksi määrää hyvän toveripiirin. Siitä ajatuksesta lähteen nuorisoseuratyö.»

Nuoriso ja elämä s. 57/1919

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

9. Jäsenistö
- «nukkuvien» jäsenten toimintahalun lisääminen
- poppakonstien keksiminen murrosikäisten saamiseksi mukaan

10. Talon markkinointi
- talon saadessa 3000 l lämminvesivaraajan (sähkö + puuvaihtoehto) toivomme kylmän pysyvän ulkona tähänastista paremmin ja tätä kautta mahdollisen käyttäjäkunnan huomaavan talomme parantuneet edellytykset eri tilaisuuksien pitopaikkana
- **Tiedote** yhdistyksille ja yhteisöille **talon tarjoamista mahdollisuuksista sekä vuokrataksoista** on omiaan lisäämään talon käyttöä ja tunnetuksi tulemista



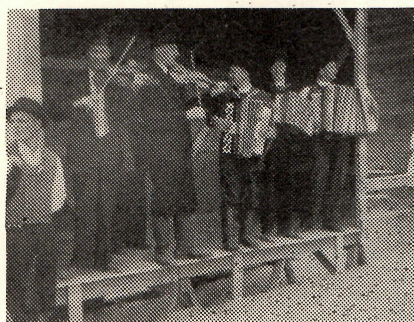
Kruunuhäistä, paaleista, iltamista

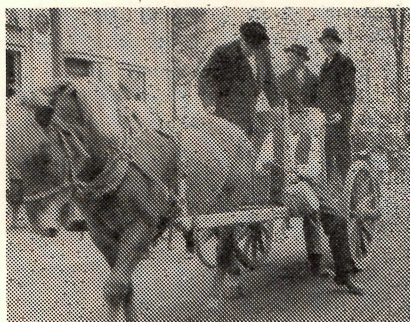


«Nämön ne kolomenkymmenenkaharen kruunuhäät, taas on ainakin Luhtalan Siskoo ja Tuokoon Eeva morsiamina.» Morsiusparilla oli vanhukset kaks kummallekin, neliä paria. Mullon ollu Ylipotin Aarre ja Aili vanhuksina (Jukka). Mullon ollu ensin Haaparannan Elli ja Matti ja Myähemmin Sompin Ahti ja Annikki, Joo'o Sompin Ahti ja Annikki ne oli (Allu)
«Kruunuhäät oli ennen aina Vappuna, mutta niitoli kesälläkin.»
«Ensin niitä sai pitää kerran kymmenes vuares, sitte kerran viires vuares, sitte sai jo pitää joka vuasi.»



«Jan, nämon ne, johona Ylipotin Anneli ja Koskenrannan Hilkka oli morsiamina ja Mauno Torkko ja Siipolan Matti oli sulhasina. Nämoli viiskymmentäyhyreksän kruuhuhäät.»
«— ensin valittihin toimikunta, yleensä puali vuatta tai vuasi ennen kruunuhäitä. Sitte oroteltihin porukkaa, pyyretihin ja haethin. Aina sitä tuli, lopuksi niitoli liikaakin.»
«Kruunuhäät oli yleensä kakspäiväset ja himmelitanssit seuraavana keskiviikkona; tanssithin himmelit alaha ja myythin kaikki ruaka mitoli jääny». «Himmelit oli tehty vanhoosta liinoosta ja huivista», Bertta (Kjellman) on yleensä tehenyt kruunukkin.»
(Laihian Ns:n kansliassa nähtävillä olevat kruunut olivat käytössä jo 30-luvun kruunuhäissä.)





«Pelimannit, noli aina omasta takaa, Liukku, Pikkusaari, Karin Armas ja Krossin Tauno ja Jussilan Lauri viulistina Vähästäkyrööstä.»
«Ohojelma oli notta meitoli tanssiporukkaa, esitethin kaikki vanhat kurssit, yleesö tanssi mukana, hoijakkaa, prikanpotkua, kenkärinkiä, polokkakilipaalut ja oli prikanpotkimakilipaalutkin, kattothin kuinka himmeli heilahti.»





«Hariooteltihin pari—kolme kuukautta tanssia ja häämenoja. Ensimmääsis kruunuhäis oli ruakarinkiä, kenkkärit keräs pareja, Nyystilän Mikki oli melekeen aina kenkkärinä, samoon Lähäresmäen Väinö. Kenkkärit noli käthenlaittajinakin. Luhtalan Valto ja Alpo, Keto Paavo ja Koskenrannan Risto on ollu kans kenkkäriinä.»
«Hyviä kenkkäriä on ollu kaas Jyrkiääsen Jorkka ja Niemen Pentti ja Karialan Matti ja Alan Pella.»

Kuvatekstit roiskootti: Allu Tammela ja Jukka Karjala. Kyrönmaan Opiston Vanhaintanssien piirin vetäjät, piirin ensimmäisen kokoontumiskerran päätteeksi 1982.
Haastatteli: J.Panu

ym.

Avoin kysymys Antero Vipusessa 14.12.1948. «Onko laihialainen nuukuus saavuttanut korkeimman huippunsa jäsentemme keskuudessa? Tätä kysymme syystä, että nimimerkki Anna-Liisa käyttää käsikirjoituksiinsa vanhoja astutuslomakkeita. Keksiikö joku vielä parempaa? Joukko asiasta kiinnostuneita.

«Iltamia seuran alueella pirethin parin viikon välein, kyläkunnittaasin. Väkiä oli jotta aiva huulluuren päälle, oli sellaasiakin iltoja jotta kuussataa lippua myythin.»

«Poikaan paaliis (kutsuissa) kutsuthin flikat kortilla oikeen, poijat tariooli leivät ja pikkuleivät ja oli oikeen isoa nisuakin. Likat pääsi silloon ilimaaseksi ja päinvastoin.»

«Kyllä niis aina jotakin esitethin, joulunaikoohin ja pääsiäisnä, vappuna, koskoli sellaanen sopiva aika.»

Naamiaaset oli uuren vuaren päivänä, olthin niin kauan, jotta melekeen menthin suaraan kirkhon.

Pöytäkirjanote vuodelta 1945

pv. klo no 1945

keen neiti Pelander ja neiti Taipale esittävät pari tanssiesitystä. Lopuksi saatiin nähdä filmi Lapuan laulu- ja soittojuhlista.

Vakuudeksi Kerttu Kannelmaa

15 12.00 11 / 16.50 — Laihian Maamiesseuran ja -naisosaston Syyskokoukset ja Syysjuhlat sekä Kaalipäivälliset

16 19.30 12 — Ns:n johtokunnankokous S.O.K:n ravintolassa.

17 20.00 13 — Onnellinen Lakari. 3-os näytelmä kirj. Agapeetus, esittäjänä Hyypän Nuorisoseura

18 20.00 14 — Iltama. Oman seuran järjestämä jäsenille ja nuorille jäsenille. Ohj. Yhteislaulua, tervehdyspuhe, lausuntaa, laulua, esitelmä, lausuntaa ja 1-os näytelmä: Frantakin ja lehmä Punikki. Ilta alotettiin laulamalla yhteisesti "Honkain keskellä", jonka jälkeen Maija Liisa Nummela piti tervehdyspuheen, jossa hän kosketteli kodin [illegible] henkeä, toivoen että yhteisessä [illegible] kodissamme nuorisoseurassa vallitsisi keskinäinen yksimielisyys ja todellinen kodin henki. Kerttu Yli-kangas lausui Larin Kyöstin runot. Kirkonki-

Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

HALLINTO
- sääntömääräiset kokoukset
  - vuosikokous
  - syyskokous
- johtokunta/pj + 12 jäsentä
- toimikunnat
  - KN-johtokunta pj + 5 jäsentä
  - rakennustoimikunta
  - juhlatoimikunta
  - **tiedotustoimikunta** (vastaa Antero vipusen toimittamisesta 3—4 jäs.)
  - **näytelmätoimikunta**
  - arkistotoimikunta
- yleiskokoukset tarpeen mukaan
- vahtimestarit Matti ja Hilkka Raivio
- taloudenhoitaja
- vuokravaraukset ottaa vastaan puheenjohtaja ja sihteeri

TALOUS
- taloudellisen tilan kohentaminen
- velkaantumisen välttäminen
- omien pysyvien tulonlähteiden kehittäminen
- lahjoitukset
- avustukset
  - nuorisolautakunnalta (KN + koulutus)
  - kulttuurilautakunnalta (erill.tilais.)
  - kunnalta (toiminta + remontti)
  - opetusministeriöltä (remontti)
  - muista mahdollisista lähteistä
- **arpajaisten järjestäminen**

Talousarvioesitys on tämän toimintasuunnitelman liitteenä.

Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseura r.y.

Kalevan Nuorten Etelä-Pohjanmaan Piiri ry.



Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseura on eteläpohjalaisten nuorisoseurojen keskusseura. Se on puoluepoliittisesti sitoutumaton nuoriso- ja aikuiskasvatusjärjestö, jonka toiminnan tarkoituksena on kehittää yksilöstä tiedostava ja itsenäinen kansalainen.

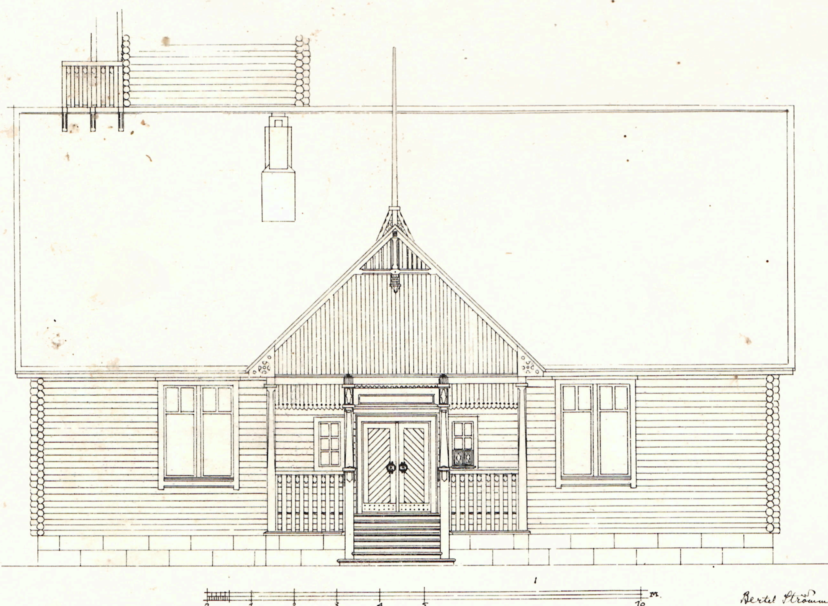
Sen tehtävänä on auttaa ja neuvoa paikallisia nuorisoseuroja suunnittelemalla ja järjestämällä niille maakunnallisia, alueellisia ja paikallisia koulutus- ja kurssitilaisuuksia sekä erilaisia kilpailuja ja tapahtumia.

Kalevan Nuorten Etelä-Pohjanmaan Piiri toimii alle 16 vuotiaiden nuorisoseuralaisten piirijärjestönä Etelä-Pohjanmaalla.

Etelä-Pohjanmaalla on 111 toimivaa nuorisoseuraa, joissa yhteensä 21.000 jäsentä.

Meiltä saatte mm...

— «Tervyysiä Pohojanmaalta!! — runokirjoja
— Naisten ja miesten tanhukenkiä
— Aitoja Kauhavalaisia kaksineuvoisia puukkoja käyttöohjeineen lahjapakkauksessa
— Helavöitä (mittojen mukaan) liivikangasta (pohjalaisen miehen kansallispukuun)
—Järjestysmiesnauhoja
—Järjestysmiesoppaita — mitä järjestysmiehen tulee tietää
—Jäsenkortteja ja jäsenkirjoja — nuorisoseuralaisille
—Toimintapäiväkirjoja — Nuorisoseuroille
—Kansantanssiohjelmistoja ja nuotteja sekä kasetteja
—Erilaisia tilitys- ja anomuskaavakkeita tilaisuuksia varten
—Opintokerhoille erilaista opintomateriaalia



Laihian Nuorisoseuran toimintasuunnitelma 1983 jatkuu:

TALOUSARVIO VUODELLE 1983

Menot:

Juhlatoiminta		8360
Tanssitoiminta		2120
Näytelmätoiminta		2000
Elokuvakerho		1000
Kalevan Nuoret		3500
Opintokerhot		1000
Hallinto		
• kokoukset	820	
• jäsenmaksut	450	
• posti + puh.	1600	
• toimisto	800	
• Pyrkijäntil.	400	
• muut	1000	5070
Tiedotus		6400
Seuran talo		76900
• oma käyttö		4200
• entisöinti		50000
• vesi		1200
• lämpö + sähkö		14500
• vakuutukset		5000
• verot		200
• muut		1000
Muut kulut		2000
YHTEENSÄ		108530

Tulot:

Pääsylipputulot		11000
Ravintolatulot		2000
Vuokratulot		9000
Jäsenmaksut		3000
Arpajaistulot		5000
Myyjäistulot		1000
Valtionapu		1000
Tulot lehdestä		2000
Korkotulot		350
Avustukset		
• OPM	42000	
• kunnanvalt.	10000	
• nuorisoltk	4000	
• kulttuuriltk	2000	
• lahjoitukset	1000	59000
Kökkätyö		15000
YHTEENSÄ		108350

Lisäystä vuoden 1982 budjettiin verrattuna hieman yli 20 %.